

คู่มือการป้องกันผลประโยชน์ทับซ้อน
สำนักงานพัฒนาเศรษฐกิจจากฐานชีวภาพ (องค์การมหาชน)

(ปรับปรุง เมษายน 2560)

คำนำ

ด้วย สำนักงานพัฒนาเศรษฐกิจจากฐานชีวภาพ (องค์การมหาชน) เรียกโดยย่อว่า สพภ. หรือ BEDO เป็นหน่วยงานของรัฐในกำกับของรัฐมนตรีว่าการกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม จัดตั้งขึ้นตามพระราชกฤษฎีกาจัดตั้งสำนักงานพัฒนาเศรษฐกิจจากฐานชีวภาพ (องค์การมหาชน) พ.ศ. 2550 ตระหนักถึงความสำคัญของการดำเนินงานอย่างมีคุณธรรมและความโปร่งใส และมุ่งดำเนินงานตามยุทธศาสตร์ชาติว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต ระยะที่ 3 (พ.ศ. 2560 - 2564) ที่มุ่งเน้นการต่อต้านการทุจริตในทุกภาคส่วน และยกระดับคะแนนของดัชนีการรับรู้การทุจริต สพภ. จึงได้จัดทำและปรับปรุงคู่มือการป้องกันผลประโยชน์ทับซ้อน เพื่อให้ผู้บริหารและเจ้าหน้าที่ของ สพภ. เป็นแนวทางการดำเนินงานให้โปร่งใส ถูกต้อง และตรวจสอบได้ เป็นการป้องกันไม่ให้เกิดการดำเนินงานที่มีผลประโยชน์ทับซ้อนได้

เมษายน 2560

ความหมาย นิยามศัพท์ และแนวคิดที่สำคัญของผลประโยชน์ทับซ้อน

ผลประโยชน์ทับซ้อน หรือความขัดแย้งกันระหว่างผลประโยชน์ส่วนตนและผลประโยชน์ส่วนรวม (Conflict of Interests: COI) เป็นประเด็นปัญหาทางการบริหารภาครัฐในปัจจุบันที่เป็นบ่อเกิดของปัญหาการทุจริตประพฤติมิชอบในระดับที่รุนแรงขึ้น และยังสะท้อนปัญหาการขัดหลักธรรมาภิบาลและอุปสรรคต่อการพัฒนาประเทศ

สำนักงาน ก.พ. ได้ให้ความหมายของผลประโยชน์ทับซ้อน ไว้ดังนี้ “สถานการณ์หรือการกระทำของบุคคล (ไม่ว่าจะเป็นนักการเมือง ข้าราชการ พนักงานบริษัท ผู้บริหาร) ที่มีผลประโยชน์ส่วนตนเข้ามาเกี่ยวข้อง จนส่งผลกระทบต่อความตั้งใจหรือการปฏิบัติหน้าที่ในตำแหน่งนั้น การกระทำดังกล่าวอาจเกิดขึ้นโดยรู้ตัวหรือไม่รู้ตัว ทั้งเจตนาหรือไม่เจตนา หรือบางเรื่องเป็นการปฏิบัติสืบทอดกันมาจนไม่เห็น ว่าเป็นสิ่งผิดแต่อย่างใด พฤติกรรมเหล่านี้เป็นการกระทำความผิดทางจริยธรรมของเจ้าหน้าที่รัฐที่ต้องคำนึงถึงผลประโยชน์สาธารณะ (ประโยชน์ของส่วนรวม) แต่กลับตัดสินใจปฏิบัติหน้าที่โดยคำนึงถึงประโยชน์ของตนเองหรือพวกพ้อง

มูลเหตุของปัญหาผลประโยชน์ทับซ้อน

เกิดจากการพัฒนาทางการเมืองเปลี่ยนไป จากเดิมที่นักการเมืองและนักธุรกิจเป็นบุคคลคนละกลุ่มกันในอดีต นักธุรกิจต้องพึ่งพิงนักการเมือง เพื่อให้ให้นักการเมืองช่วยเหลือสนับสนุนธุรกิจของตน ซึ่งในบางครั้งสิ่งที่นักธุรกิจต้องการนั้น มิได้รับการตอบสนองจากนักการเมืองทุกครั้งเสมอไป นักธุรกิจก็ต้องยอมจ่ายเงินจำนวนมากแก่นักการเมือง ในปัจจุบันนักธุรกิจจึงใช้วิธีการเข้ามาเล่นการเมืองเองเพื่อให้ตนเองสามารถเข้ามาเป็นผู้กำหนดนโยบายและออกกฎหมายต่างๆ ได้ และที่สำคัญคือ ทำให้ข้าราชการต่างๆ ต้องปฏิบัติตามคำสั่ง

ผลประโยชน์ทับซ้อน :

- ประโยชน์ส่วนตนทับกับประโยชน์ส่วนรวม
- ผลประโยชน์ทับซ้อนบางเรื่องก็ผิดกฎหมาย บางเรื่องก็ไม่ผิดกฎหมาย
- เรื่องที่ผิดกฎหมาย มีทั้งผิดกฎหมายในตัวของมันเอง และผิดเพราะกฎหมายบัญญัติให้เป็นความผิด

เรื่องที่ผิดกฎหมายในตัวของมันเอง เช่น มีคนมาตีหัวเรา หรือมาขโมยของเรา เป็นความผิดของตัวมันเอง ผิดที่ฝ่าฝืนจริยธรรม

เรื่องที่ผิดเพราะกฎหมายบัญญัติให้ผิด เช่น การกลับรถในที่ห้ามกลับ เป็นกติกากำหนดขึ้น เรียกว่ากฎหมายเทคนิค ถ้าฝ่าฝืนก็ถือเป็นความผิด เป็นกฎหมายที่เรียกว่าให้เป็นความผิด

ผลประโยชน์ส่วนตน เป็นผลตอบแทนที่บุคคลได้รับ โดยเห็นว่ามีคุณค่าที่จะสนองตอบความต้องการของตนเองหรือของกลุ่มที่ตนเองเกี่ยวข้อง ผลประโยชน์เป็นสิ่งจูงใจให้คนเรามีพฤติกรรมต่างๆ เพื่อสนองความต้องการทั้งหลาย

ผลประโยชน์ส่วนรวมหรือผลประโยชน์สาธารณะ สิ่งใดก็ตามที่ให้ประโยชน์สุขแก่บุคคลทั้งหลายในสังคม ผลประโยชน์สาธารณะยังรวมถึงหลักประโยชน์ต่อมวลสมาชิกในสังคม

ความขัดแย้งกันระหว่างผลประโยชน์ส่วนตนและผลประโยชน์ส่วนรวม

เป็นสถานการณ์ที่บุคคลในฐานะพนักงานหรือเจ้าหน้าที่รัฐ ใช้ตำแหน่งหรืออำนาจหน้าที่ในการแสวงประโยชน์แก่ตนเอง กลุ่มหรือพวกพ้อง ซึ่งเป็นการละเมิดทางจริยธรรม และส่งผลกระทบต่อหรือความเสียหายต่อประโยชน์สาธารณะ คำอื่นที่มีความหมายถึงความขัดแย้งแห่งผลประโยชน์ส่วนตนและส่วนรวม ได้แก่ การมีผลประโยชน์ทับซ้อน ความขัดแย้งกันระหว่างผลประโยชน์ของผู้ดำรงตำแหน่งสาธารณะ และรวมถึงคอร์รัปชันเชิงนโยบาย คอร์รัปชันสีเทา

การรับผลประโยชน์ ได้แก่

- การรับของขวัญหรือของกำนัลที่มีค่าอื่นๆ ซึ่งส่งผลต่อการปฏิบัติหน้าที่
- การที่บริษัทสนับสนุนการเดินทางไปประชุม/ดูงานในประเทศ ของผู้บริหารและอาจรวมถึงครอบครัว
- การที่หน่วยงานราชการรับเงินบริจาคสร้างสำนักงานจากบริษัทธุรกิจที่ติดต่อกับหน่วยงาน
- เจ้าหน้าที่รัฐรับของแถมหรือผลประโยชน์ในการปฏิบัติงานเกี่ยวกับการจัดซื้อจัดจ้าง
- การที่บุคคลปฏิบัติหน้าที่เอาผลประโยชน์ส่วนตัวไปพัวพันในการตัดสินใจ เพื่อเอื้อประโยชน์ต่อตนเองและเป็นการเสียประโยชน์ของทางการ

มาตรการในการป้องกันและปราบปรามการทุจริตตามรัฐธรรมนูญ

- การคัดสรรคนดีเข้าสู่ตำแหน่งทางการเมือง
- การกำหนดมาตรการป้องกันการทุจริตในตำแหน่ง
- การเพิ่มระบบและองค์การตรวจสอบการใช้อำนาจ
- การมีส่วนร่วมของประชาชนในการป้องกันและปราบปรามการทุจริต

การกำหนดมาตรการป้องกันการทุจริตในตำแหน่ง

- การมีประมวลจริยธรรมและการห้ามผลประโยชน์ทับซ้อน
- การแสดงบัญชีทรัพย์สินและหนี้สิน
- การใช้หลักโปรงใสในการใช้อำนาจ

แนวทางการปฏิบัติตนของเจ้าหน้าที่ของรัฐ

- หลักนิติธรรม
- หลักคุณธรรม
- หลักความโปร่งใส

- หลักการมีส่วนร่วม
- หลักความรับผิดชอบ
- หลักความคุ้มค่า
- หลักธรรมาภิบาล หลักคุณธรรม และจริยธรรม ในการปฏิบัติการป้องกันและปราบปรามการทุจริตและประพฤติมิชอบ

กฎหมายอาญา คือ เป็นกฎหมายที่กำหนดเรื่องความผิดและบทลงโทษไว้สำหรับความผิดนั้นๆ เพราะรัฐมีหน้าที่รักษาความสงบของบ้านเมือง กฎหมายอาญาจึงกำหนดความสัมพันธ์ระหว่างรัฐกับราษฎรซึ่งกระทำความผิดขึ้นกฎหมายอาญา มีลักษณะที่สำคัญ 2 ส่วน

1. ส่วนที่บัญญัติถึงความผิด หมายความว่า ได้บัญญัติถึงการกระทำและการงดเว้นกระทำอย่างใดเป็นความผิดทางอาญา

2. ส่วนที่บัญญัติถึงโทษ หมายความว่า บทบัญญัตินั้นๆ นอกจากจะได้ระบุว่าการกระทำงดเว้นการกระทำอย่างใดเป็นความผิดแล้วต้องกำหนดโทษอาญาสำหรับความผิดนั้นๆ ไว้ด้วย

โทษทางอาญาตามกฎหมายอาญามี 5 สถาน

1. ประหารชีวิต
2. จำคุก
3. กักขัง
4. ปรับ
5. ริบทรัพย์สิน

ดังนั้น โทษสูงสุดของการทุจริต คือ ประหารชีวิต แต่ถ้าเป็นนิติบุคคล เช่น บริษัท ห้างหุ้นส่วนจำกัด จะประหารชีวิตไม่ได้ จำคุกไม่ได้ กักขังไม่ได้ เพราะไม่มีสภาพเป็นบุคคล ได้แต่ปรับและอายัดทรัพย์สิน เป็นการลงโทษ เปรียบเสมือนว่าไม่สามารถให้ดำเนินกิจกรรมต่อไปได้อีก เรียกว่าค่าปรับเชิงลงโทษ

กฎหมายแพ่ง คือ กฎหมายที่เกี่ยวกับครอบครัวและมรดก กฎหมายแพ่งที่เกี่ยวกับครอบครัวเป็นกฎหมายที่บัญญัติเกี่ยวข้องกับชีวิตของตนเองและครอบครัว

ร่ำรวยผิดปกติ คือ การได้ทรัพย์สินมาโดยไม่สมควรอันสืบเนื่องจากการใช้ตำแหน่งหน้าที่

การทุจริตเชิงนโยบาย คือ การกำหนดวิธีการที่จะทุจริตได้ไว้เป็นระเบียบ ข้อบัญญัติ หรือกฎหมาย แล้วทำตามระเบียบ ฯลฯ ที่กำหนดขึ้นมานั้น เพื่อประโยชน์ส่วนตน เป็นการทุจริตเชิงนโยบาย เช่น การจํานำข้าวเป็นการทุจริตเชิงนโยบาย

สินน้ำใจ คือ ค่าจ้าง ค่าตอบแทน รางวัลเล็กๆ น้อยๆ สินน้ำใจไม่เป็นผลประโยชน์ทับซ้อนเป็นผลประโยชน์ส่วนตัว แต่อาจเป็นบ่อเกิดของการทุจริตได้ ดังนั้น สินน้ำใจกฎหมายจึงยกเว้นอยู่ในมาตรา 103 ของ พรบ. ปช.บอกถ้าฝ่าฝืนต้องมีโทษ แต่เดิมเป็นแค่การฝ่าฝืนไม่มีโทษทางอาญาแต่ปัจจุบันโทษมากขึ้น มีโทษทางอาญาคือจำคุก มีโทษทางวินัยทั้งร้ายแรงและไม่ร้ายแรง

สินบน คือ ทรัพย์สินหรือประโยชน์อื่นใดที่ให้แก่บุคคลเพื่อจูงใจให้ผู้นั้นกระทำการหรือไม่กระทำการอย่างใดในตำแหน่ง ไม่ว่าการกระทำนั้นชอบหรือไม่ชอบด้วยหน้าที่ ถ้าภาษาพูดจะเรียกว่า เงินใต้โต๊ะ

สินบนกับสินน้ำใจต่างกัน สินบนให้โดยหวังผลตอบแทนเสมอ สินน้ำใจให้โดยไม่หวังผลตอบแทน แต่สินน้ำใจก็อาจเป็นบ่อเกิดของผลประโยชน์ทับซ้อน หรือเป็นบ่อเกิดการทุจริตได้

เช่น การตรวจรับงานงานหนึ่ง มีกำหนดตรวจรับในวันที่ 31 พฤษภาคม แต่ผู้รับจ้างมาขอร้องให้เจ้าหน้าที่เลื่อนกำหนดตรวจรับงานเร็วขึ้นเป็นวันที่ 25 พฤษภาคม เพื่อจะได้เบิกเงินค่าผลงานได้เร็วขึ้น และมอบเงินให้เจ้าหน้าที่ท่านนั้น 100 บาท เมื่อรับปากว่าจะเลื่อนกำหนดตรวจรับเร็วขึ้นตามที่ร้องขอ อย่างนี้ถือว่าเป็นสินบนจูงใจให้ปฏิบัติหน้าที่ ไม่ว่าจะชอบหรือไม่ชอบก็ตาม

แต่ถ้าผู้รับจ้างมาขอร้องให้เจ้าหน้าที่เลื่อนกำหนดตรวจรับงานเร็วขึ้นเป็นวันที่ 25 พฤษภาคม และหลังจากที่มีการทำการตรวจรับงานเสร็จสิ้น และผู้รับจ้างเบิกเงินได้แล้ว ผู้รับจ้างพาเจ้าหน้าที่ผู้นั้นไปเลี้ยงข้าว อย่างนี้ไม่ถือว่าเป็นสินบน เพราะงานเสร็จแล้ว แบบนี้ถือว่าเป็นสินน้ำใจ แต่อย่างไรก็ดี สินน้ำใจเป็นบ่อเกิดของผลประโยชน์ทับซ้อนกับบ่อเกิดของการทุจริตได้

หน่วยงานหลักด้านการป้องกันและปราบปรามการทุจริตและประพฤติมิชอบ มี 2 หน่วยงาน ได้แก่ สำนักงาน ป.ป.ช. และสำนักงาน ป.ป.ท.

การกระทำผิดของเจ้าหน้าที่ของรัฐที่มีตำแหน่งตั้งแต่ผู้อำนวยการขึ้นไป จะอยู่ในอำนาจของสำนักงาน ป.ป.ช. สำหรับตำแหน่งที่ต่ำกว่านั้นจะอยู่ในอำนาจของสำนักงาน ป.ป.ท.

ประกาศคณะกรรมการ ป.ป.ช. เรื่องหลักเกณฑ์และวิธีการรับทรัพย์สินหรือประโยชน์อื่นใดโดยธรรมจรรยาของเจ้าหน้าที่ของรัฐ พ.ศ. 2543

ประกาศฉบับนี้มีโทษทางอาญากับเจ้าหน้าที่รัฐทุกประเภท หลักการ คือ

1. มุ่งเอาผิดเฉพาะผู้รับ ไม่ได้เอาผิดผู้ให้ แต่ถ้าเป็นเรื่องสินบนจะเอาผิดทั้งผู้รับและผู้ให้
2. การรับไว้ไม่ผิด แต่ผิดที่ไม่แจ้ง หรือแจ้งแล้วหรือผู้บังคับบัญชาบอกให้คืนแต่ไม่คืน

ประกาศคณะกรรมการ ป.ป.ช. เรื่อง หลักเกณฑ์การรับทรัพย์สินหรือประโยชน์อื่นใดโดย
 ธรรมจรรยาของเจ้าหน้าที่ของรัฐ พ.ศ. 2543

หลักเกณฑ์การรับทรัพย์สินหรือประโยชน์อื่นใดโดยธรรมจรรยาของเจ้าหน้าที่ของรัฐ พ.ศ. 2543

1. ทรัพย์สินหรือประโยชน์อื่นใดออกโดยบัญญัติของกฎหมาย
2. ทรัพย์สินหรือประโยชน์อื่นใดโดยธรรมจรรยา (โอกาสต่างๆ ขนบธรรมเนียม ประเพณี วัฒนธรรม
 มารยาทในสังคม)

2.1.รับจากญาติ (ผู้บุพการี ผู้สืบสันดาน พี่น้องร่วมบิดามารดา หรือร่วมบิดาหรือร่วมมารดา
 เดียวกับลุง ป้า น้า อา คู่สมรส บุพการี หรือผู้สืบสันดานของคู่สมรส บุตรบุญธรรม หรือผู้รับบุตร
 บุญธรรม)

-จำนวนเท่าใดก็ได้ แต่คำนึงถึงฐานะานุรูป

2.2.รับจากบุคคลอื่น

-ไม่เกิน 3,000 บาท

2.3รับจากการให้เป็นการทั่วไป

-จำนวนเท่าใดก็ได้

หากไม่เป็นไปตามหลักเกณฑ์จะมีขั้นตอนที่ต้องดำเนินการ (ข้อ 2.1 กับ 2.2)

1.แจ้งรายละเอียดข้อเท็จจริงเกี่ยวกับการรับให้ผู้บังคับบัญชาทราบโดยทันที (หัวหน้าส่วนราชการ
 ผู้บริหารสูงสุดในรัฐวิสาหกิจ หรือหน่วยงานนั้นๆ)

2.ผู้บังคับบัญชา มีความเห็น 2 กรณี

2.1.ควรรับ

2.2.ไม่ควรรับ ผล คือทรัพย์สินหรือประโยชน์อื่นใดคืนแก่ผู้ให้โดยทันที หากคืนไม่ได้ให้มอบ
 เป็นสิทธิแก่หน่วยงานต้นสังกัด

หมายเหตุ 1.ใช้บังคับขณะเป็นเจ้าหน้าที่ของรัฐ และพ้นจากการเป็นเจ้าหน้าที่ของรัฐไม่ถึง
 สองปี

2.ความผิดต่อตำแหน่งหน้าที่ราชการ หรือตำแหน่งหน้าที่ในการยุติธรรม ตาม
 ประมวลกฎหมายอาญา

กรณีตัวอย่างของผลประโยชน์ทับซ้อน

ตัวอย่างที่ 1

นาย A เป็นกรรมการสอบสัมภาษณ์ ประจำห้องสอบที่ 1 เจ้าหน้าที่เรียกผู้สมัครเข้ามาปรากฏว่า เป็นบุตรของนาย A เอง แต่นาย A ก็สอบสัมภาษณ์บุตรของตนเอง กรณีนี้ เป็นผลประโยชน์ทับซ้อน

ในกรณีเช่นนี้ เมื่อนาย A รู้ว่าเป็นเรื่องผลประโยชน์ทับซ้อน ก็ต้องให้กรรมการท่านอื่นเป็นผู้สอบสัมภาษณ์บุตรของตนเองแทน แต่ในกรณีที่ไม่มีผู้ทำหน้าที่แทนได้ นาย A ต้องแสดงข้อเท็จจริงให้กับคนอื่นทราบ ให้สาธารณะชนรับรู้ว่ามีผลประโยชน์ทับซ้อน แต่ต้องทำเพราะเป็นหน้าที่ที่ไม่อาจหลีกเลี่ยงได้

ตัวอย่างที่ 2 เจ้าหน้าที่พัสดุตั้งประกาศพัสดุไปเสร็จแล้วมีอยู่ 3 บริษัท เป็นญาติพี่น้องกันทั้ง 3 บริษัท บริษัทที่ 1 เสนอราคา 100 บาท บริษัทที่ 2 เสนอราคา 200 บาท และบริษัทที่ 3 เสนอ 300 บาท เมื่อองค์กรส่วนราชการดำเนินการจัดซื้อจัดจ้าง ก็จะซื้อของบริษัทที่ 1 เพราะเสนอราคาต่ำสุด ตกลงทำสัญญามูลค่า 100 บาท แต่ถ้าตรวจสอบได้ว่าเป็นการฮั้วประมูล การปรับก็จะพิจารณาจากการเสนอราคาสูงสุด 300 บาท เป็นตัวตั้ง แล้วปรับร้อยละ 50 ค่าปรับจึงเป็น 150 บาท ซึ่งเป็นจำนวนเงินที่มากกว่ามูลค่าที่ทำสัญญา เป็นการลงโทษ

ค่าปรับนี้เป็นโทษทางอาญา เป็นคนละเรื่องกับโทษทางแพ่ง หากการกระทำนั้นทำให้รัฐเสียหายหรือสร้างความเสียหาย ฐานะที่เป็นเจ้าหน้าที่รัฐก็ต้องรับผิดชอบละเมิดอีก เป็นเงินคนละจำนวน ดังนั้นการทำความผิดปกติดอนนี้คือมุ่งหมายเอา ผิดเฉพาะอาญาหรือมุ่งโทษทางวินัย หากเกิดความเสียหายเราก็ต้องรับผิดชอบละเมิดด้วย

Q & A

ถาม ถ้า นาย A เป็นกรรมการจัดหา และบริษัทที่จะตกลงว่าจ้าง มีญาตินาย A เป็นหุ้นส่วนอยู่ด้วย เป็นที่รับทราบทั่วกัน และผู้บังคับบัญชาก็ไม่ได้ว่าอะไร นาย A ก็ทำการตกลงว่าจ้างบริษัทนั้น จะผิดหรือไม่

ตอบ ผลประโยชน์ทับซ้อนมีทั้งผิดกฎหมายและไม่ผิดกฎหมาย กรณีนี้ไม่ผิดกฎหมาย แต่เป็นเรื่องที่ไม่ควร

ถาม ในการจัดซื้อจัดจ้าง มีผู้เสนอราคาเป็นบุคคลที่มีนามสกุลเดียวกับคนในองค์กร ถ้าตรวจสอบจากทะเบียนบ้าน ไม่พบชื่อเกี่ยวข้องในทะเบียนบ้าน ไม่ใช่พี่น้อง ตรวจสอบแค่นี้เพียงพอหรือไม่

ตอบ ถ้าคนที่มาเสนอราคามีนามสกุลเดียวกับคนในองค์กร ต้องดูว่าคนในองค์กรนี้ทำหน้าที่อะไรเกี่ยวกับการพิจารณาผลการเสนอราคาหรือไม่ ถ้าไม่เกี่ยวข้องจะไม่ใช่ไร แต่ถ้าเกี่ยวข้อง ต้องพิจารณาต่อไปว่า เกี่ยวในเรื่องอะไร

ตัวอย่าง ถ้านาย A ทำหน้าที่รับการยื่นซองเสนอราคา และบริษัทที่มายื่นซอง มีบุตรของนาย A เป็นกรรมการ แบบนี้ไม่ใช่ผลประโยชน์ทับซ้อน เพราะ นาย A แค่ทำหน้าที่รับซอง ไม่ได้เป็นผู้มีอำนาจในการตัดสินใจ แต่ถ้าเป็นกรรมการพิจารณาการเสนอราคา แบบนี้ถือว่ามีส่วนได้เสีย

ตัวอย่าง นาย A เป็นกรรมการสอบข้อเท็จจริง และได้รับการแต่งตั้งให้ นาย A เป็นกรรมการสอบวินัยอีก ไม่ถือว่าประโยชน์ทับซ้อน เพราะมีแต่เรื่องประโยชน์ส่วนรวม ไม่มีประโยชน์ส่วนตัว

แบบทดสอบผลประโยชน์ทับซ้อน

คำชี้แจง โปรดพิจารณาว่าตั้งแต่ข้อ 1. ถึงข้อ 10. ข้อเท็จจริงในแต่ละข้อเป็นผลประโยชน์ทับซ้อนหรือไม่

รายละเอียด	เป็น	ไม่เป็น
1. ในวันขึ้นปีใหม่หัวหน้าแผนกจัดซื้อ รับของขวัญของกำนัล จากผู้รับจ้างที่เคยทำสัญญากับหน่วยงานของตน		●
2. หัวหน้าหน่วยงานของรัฐทำสัญญาจ้างบริษัทที่ตนเองหรือภรรยาเป็นผู้ถือหุ้นใหญ่ มาเป็นที่ปรึกษาของหน่วยงานที่ตนรับผิดชอบ	●	
3. ปลัดกระทรวงพลังงานซึ่งมีหน้าที่กำกับดูแลทางด้านพลังงานไปเป็นประธานกรรมการ บริษัท ปตท. จำกัด (มหาชน)		●
4. ผู้บริหารองค์การอาหารและยา เกษียณอายุราชการและไปทำงานในบริษัทผลิตและขายยา		●
5. ผู้บริหาร อบต. พร้อมด้วยสมาชิก ไปร่วมโครงการศึกษาดูงานต่างประเทศ โดยมีธนาคารพาณิชย์ที่ อบต. ฝากเงินอยู่ เป็นผู้สนับสนุนค่าใช้จ่าย	●	
6. ผู้มีตำแหน่งหน้าที่ในการกำกับตลาดทุน ทราบข้อมูลภายในเกี่ยวกับฐานะของบริษัทที่เสนอขายหลักทรัพย์ ได้ซื้อหรือขายหลักทรัพย์ไปก่อนล่วงหน้าอันเนื่องมาจากการทราบข้อมูลภายใน	●	
7. นาย ก. อัยการสูงสุด ไปเป็นกรรมการในการทำอากาศยานแห่งประเทศไทยและร่วมพิจารณาโครงการจัดซื้ออุปกรณ์ของการทำอากาศยานฯ และต่อมามีการแต่งตั้งอัยการคนหนึ่งเข้ามาร่วมเป็นคณะทำงานตรวจสอบการทุจริตในโครงการจัดซื้ออุปกรณ์ดังกล่าว		●
8. นาย ก. เป็นกรรมการสอบสวนวินัย พิจารณาลงโทษนาย ข. ต่อมานาย ข. อุทธรณ์คำสั่งลงโทษ นาย ก. ก็เป็นหนึ่งในคณะกรรมการชั้นอุทธรณ์ด้วย		●
9. นาย ก. เป็นประธานสภาวิชาชีพแห่งหนึ่ง มีนาย ข. เป็นรองประธานสภาวิชาชีพแห่งนั้น ต่อมานาย ก. ลาออกเพื่อไปสมัครเป็นกรรมการองค์กร A และนาย ก. ได้สนับสนุนให้นาย ข. ได้เป็นประธานสภาวิชาชีพแทนตน ซึ่งในเวลาเดียวกันนาย ข. ก็ไปเป็นประธานกรรมการสรรหาที่ต้องพิจารณาวินิจฉัยคัดเลือกผู้ที่จะมาดำรงตำแหน่งเป็นกรรมการองค์กร A	●	
10. อธิบดี ก. อนุมัติให้บริษัทก่อสร้าง ก. สร้างตึกของกรม ในขณะที่เดียวกันอธิบดี ก. ก็ลงนามสัญญากับบริษัทก่อสร้าง ก. สร้างบ้านพักส่วนตัวในราคาก่อสร้างถูกกว่าราคาตลาดไปพร้อมกัน	●	

แบบฟอร์มการตรวจสอบการป้องกันประโยชน์ทับซ้อน ของ สพภ.

1. แบบฟอร์มการตรวจสอบกรรมการ/เจ้าหน้าที่ที่มีความรับผิดชอบในการจัดซื้อจัดจ้าง ถึงความเกี่ยวข้องกับผู้เสนองาน (สำหรับเจ้าหน้าที่รับรองตนเอง)
2. แบบฟอร์มการตรวจสอบคณะกรรมการ/คณะทำงานเกี่ยวกับการดำเนินงานด้านการบริหารงานบุคคล

ตัวอย่าง info Graphic การป้องกันผลประโยชน์ทับซ้อน ของหน่วยงานอื่น

แนวทางปฏิบัติ เพื่อป้องกัน ผลประโยชน์ทับซ้อน

การเตรียมตัวก่อนเข้าสู่ตำแหน่ง (ก่อนเป็นเจ้าหน้าที่ของรัฐ)

ก่อนเข้ารับตำแหน่งเจ้าหน้าที่ของรัฐ บุคคลนั้น จะต้องเตรียมตัวโดยต้องสอบตนเอง
คู่สมรส บุตรที่ยังไม่บรรลุนิติภาวะ ว่าได้มีการดำเนินกิจการใดๆ บ้าง

ในขณะที่ตนเองอยู่ในสถานะของเอกชนที่ได้ทำธุรกิจหรือทำการค้าไว้กับรัฐ โดยจะต้องตรวจสอบ
การเป็นคู่สัญญากับรัฐ การรับสัมปทานจากรัฐ หรือการเป็นกรรมการผู้จัดการ การถือหุ้นหรือ
การเป็นหุ้นส่วนผู้จัดการหรือการเป็นหุ้นส่วนในห้างหุ้นส่วนต่างๆ ว่ามีหรือไม่ อย่างไร และต้อง
สำรวจกิจการต่างๆ ของคู่สมรส รวมถึงการศึกษากฎหมายที่เกี่ยวข้อง

การปฏิบัติหน้าที่หรือดำรงตนใน ระหว่างที่เป็นเจ้าหน้าที่รัฐ

นายกรัฐมนตรี รัฐมนตรี ผู้บริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น
หรือผู้บริหารหน่วยงานภาครัฐ

ต้องไม่ดำเนินกิจการใดๆ ที่เป็นการขัดกันระหว่างประโยชน์ส่วนบุคคล
กับประโยชน์ส่วนรวม ตามที่กำหนดไว้ในมาตรา ๑๐๐ แห่งกฎหมาย
ประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกัน และปราบปรามการทุจริต

การดำเนินการกิจการในภายหลัง ที่พ้นจากตำแหน่ง (ยังไม่ถึง ๒ ปี)

กฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกัน
และปราบปรามการทุจริตตามมาตรา ๑๐๐ ได้บัญญัติ
ห้ามเจ้าหน้าที่ของรัฐ ปีให้ดำเนินการที่เป็นการจัดกัน

ระหว่างประโยชน์ส่วนบุคคลและประโยชน์ส่วนรวม โดยห้ามดำเนินการนั้น
ต่อไปอีกเป็นเวลา ๒ ปี นับแต่เจ้าหน้าที่ของรัฐผู้นั้นได้พ้นจากตำแหน่งนั้นๆ แล้ว
รวมถึงการดำเนินการของคู่สมรสด้วย

กรณี...การรับของขวัญ หรือรับผลประโยชน์

ผลประโยชน์ กับข้อ หากฝ่าฝืน... มีโทษอย่างไร?

การมีพฤติกรรมใดๆ ก็ตามที่เข้าข่ายประเภทของผลประโยชน์กับข้อหรือมีพฤติกรรมที่พร้อมฝ่าฝืนการปฏิบัติตามประมวลจริยธรรมข้าราชการพลเรือน ย่อมส่งผลให้ถูกลงโทษ ตักเตือน ตัดเงินเดือนจนกระทั่งถึงขั้นไล่ออก ขึ้นอยู่กับความร้ายแรงของการฝ่าฝืน นอกจากนั้นหากพฤติกรรมนั้นๆ เข้าข่ายการรับสินบน อื้อฉาวทุจริต และสามารถพิสูจน์ได้ว่า ข้าราชการหรือเจ้าหน้าที่ของรัฐนั้นๆ มีการรับผลประโยชน์กับข้อหรือเข้าร่วม การมีพฤติกรรมดังกล่าว ซึ่งมีผลต่อความเป็นธรรมก่อให้เกิดผลประโยชน์แก่ผู้ให้โดยมิชอบ หากถูกตัดสินว่าผิดจริง ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องทุกคนอาจมีส่วนร่วมในการรับโทษทางอาญาด้วย

ตักเตือน

ตัด
เงินเดือน

ไล่ออก

โทษทาง
อาญา

เอกสารประกอบการบรรยายพิเศษการป้องกันผลประโยชน์ทับซ้อน

วันที่ 28 เมษายน 2560

โดยคุณศิริรัตน์ วสุวัต ผู้เชี่ยวชาญ จาก สำนักงาน ป.ป.ช.

การบรรยายพิเศษ หัวข้อ
“คุณธรรม จริยธรรม ธรรมภิบาล
และประโยชน์ทับซ้อน”
 วันพุธที่ 26 เมษายน 2560
 ณ ห้องประชุมปิติพงศ์พิบูลย์
 สำนักงานพัฒนาเศรษฐกิจจากฐานชีวภาพ (องค์การมหาชน)
 โดย
ศิริรัตน์ วสุวัต
 ผู้เชี่ยวชาญ สำนักงาน ป.ป.ช.

สถานการณ์ “คอร์รัปชัน” ของประเทศไทย

สังคมศักดินา →

ระบบอุปถัมภ์ →

ธุรกิจการเมือง →

ทุจริตเชิงนโยบาย →

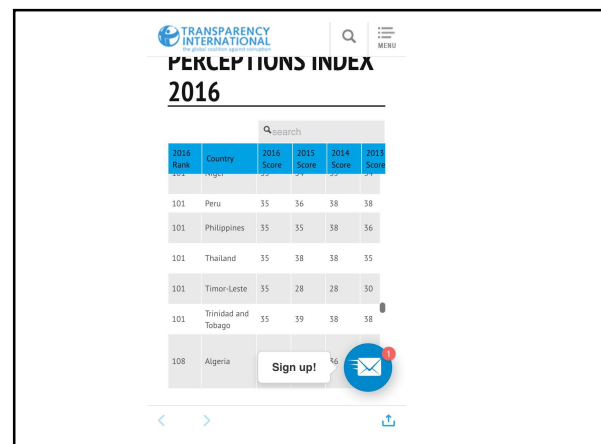
ผลประโยชน์ทับซ้อน →

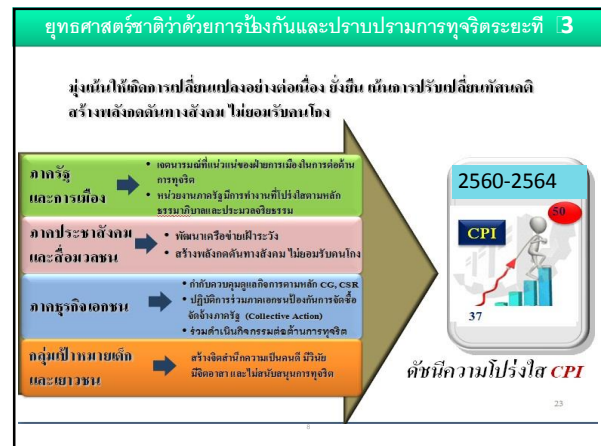
“ทุจริต” ปัญหาของสังคมโลก

- องค์การอาชญากรรมข้ามชาติ
(Transnational Organized Crime)
- อนุสัญญาสหประชาชาติว่าด้วยการต่อต้านการทุจริต
(United Nations Convention Against Corruption)

Country	2016 Rank	2016 Score	2015 Rank	2015 Score	2014 Rank	2014 Score	2013 Rank	2013 Score
Singapore	84	84	84	84	84	84	84	84
Denmark	85	85	85	85	85	85	85	85
Finland	86	86	86	86	86	86	86	86
Netherlands	87	87	87	87	87	87	87	87
Sweden	88	88	88	88	88	88	88	88
Switzerland	89	89	89	89	89	89	89	89
Australia	90	90	90	90	90	90	90	90
Canada	91	91	91	91	91	91	91	91
France	92	92	92	92	92	92	92	92
Germany	93	93	93	93	93	93	93	93
Italy	94	94	94	94	94	94	94	94
Japan	95	95	95	95	95	95	95	95
South Korea	96	96	96	96	96	96	96	96
Spain	97	97	97	97	97	97	97	97
United Kingdom	98	98	98	98	98	98	98	98
United States	99	99	99	99	99	99	99	99
China	100	100	100	100	100	100	100	100
India	101	101	101	101	101	101	101	101
Brazil	102	102	102	102	102	102	102	102
Mexico	103	103	103	103	103	103	103	103
Indonesia	104	104	104	104	104	104	104	104
Philippines	105	105	105	105	105	105	105	105
Vietnam	106	106	106	106	106	106	106	106
Thailand	107	107	107	107	107	107	107	107
Malaysia	108	108	108	108	108	108	108	108
Singapore	109	109	109	109	109	109	109	109

ประสบการณ์ของประเทศสิงคโปร์

- ความตั้งใจ และการทำจริงของผู้นำทางการเมือง (Political Will)
- การออกกฎหมาย บังคับใช้กฎหมาย และมีมาตรการปราบปรามการคอร์รัปชัน อย่างกว้างขวาง และครอบคลุม
- สร้างและพัฒนาหน่วยงาน ป้องกันและปราบปรามคอร์รัปชันที่เข้มแข็ง มีขีดความสามารถสูง มีอิสระที่จะทำอย่างตรงไปตรงมา โดยไม่ยกเว้นใคร

5

ประสบการณ์ของประเทศฮ่องกง

- การยอมรับสภาพปัญหาและความตั้งใจจริงในการแก้ปัญหาคอร์รัปชันของรัฐบาล
- การมีองค์กรปราบปรามคอร์รัปชันที่มีประสิทธิภาพและโปร่งใส
- การมียุทธศาสตร์ระยะยาวที่มีการวางแผนที่ดี
- การใส่ใจต่อรายงานข้อร้องเรียนเรื่องคอร์รัปชันทุกฉบับ
- การรักษาความลับของผู้ร้องเรียน
- การมีปัจจัยแวดล้อมโดยรวมที่เอื้ออำนวย

6

"ผลประโยชน์ทับซ้อน"
(Conflict of Interests)

เคนเนท เคอร์นาแกน
(Kenneth Kernaghan)

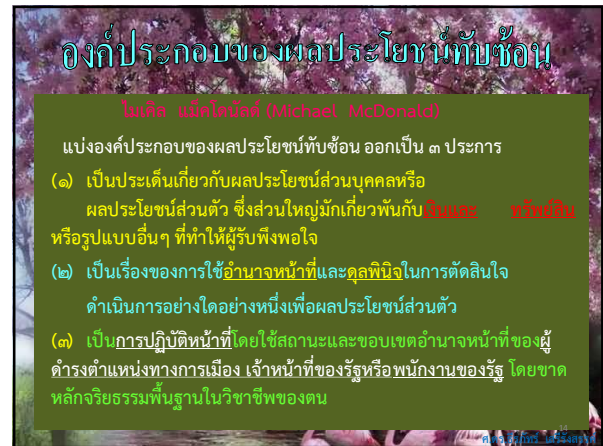
“สถานการณ์ซึ่งเจ้าหน้าที่ของรัฐมีผลประโยชน์ส่วนตนอยู่ และได้ใช้อิทธิพลตามหน้าที่และความรับผิดชอบทางสาธารณะไปขัดกับผลประโยชน์ส่วนตัว”

ศ.ดร.วิวัฒน์ เจริญธรรม

แซนดร้า วิลเลียม
(Sandra William)

“การที่ผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองหรือข้าราชการได้เปิดโอกาสให้เงิน/หรือผลประโยชน์ส่วนตัวเข้ามามีอิทธิพลต่อหน้าที่และความรับผิดชอบที่จะต้องมีต่อสาธารณะ”

ศ.ดร.วิวัฒน์ เจริญธรรม

ความหมายของการขัดกันระหว่างประโยชน์
ส่วนบุคคลและประโยชน์ส่วนรวมหรือผลประโยชน์ทับซ้อน

- ⌚ สถานการณ์ที่เจ้าหน้าที่ของรัฐ ซึ่งมีหน้าที่รับผิดชอบต่อประโยชน์
สาธารณะ มีประโยชน์ส่วนตัวเข้ามาแทรกซ้อน
- ⌚ โดยการใช้ตำแหน่งหน้าที่/อิทธิพลทางการเมือง
- ⌚ กระทำการ/ตัดสินใจ/ใช้ดุลยพินิจ
- ⌚ ที่ก่อให้เกิดประโยชน์ต่อตนเองและพวกพ้องมากกว่าประโยชน์
สาธารณะ

การขัดกันแห่งผลประโยชน์มีวัตถุประสงค์เพื่อ

๑. ควบคุมและลดความเสี่ยงของอิทธิพล หรือแรงจูงใจ
๒. ป้องกันความเสียหายอันเกิดขึ้นในกระบวนการตัดสินใจ หรือใช้ดุลยพินิจ
ของผู้ดำรงตำแหน่งสาธารณะ ให้มีความเป็นอิสระ และเป็นธรรมมาก
ที่สุด

การขัดกันแห่งผลประโยชน์ จึงเป็นการแสวงหาผลประโยชน์ส่วนบุคคล
ซึ่งอาจจะขัดต่อจริยธรรม และกฎหมายเนื่องจาก**ผลประโยชน์ส่วนตัว** ได้เข้า
แทรกแซงการใช้ดุลยพินิจ หรือกระบวนการตัดสินใจ ทำให้ผู้พิจารณาต้อง
ละทิ้งคุณธรรมในการปฏิบัติหน้าที่สาธารณะ อันทำให้เกิดความเสียหายแก่
ผลประโยชน์ของสถาบันหรือองค์กร ซึ่งเป็น **ผลประโยชน์ส่วนรวมหรือ
สาธารณะ**

การขัดกันระหว่างผลประโยชน์ส่วนบุคคลและผลประโยชน์
ส่วนรวมที่เกิดขึ้นอยู่เสมอ

- ⌚ การที่เจ้าหน้าที่รัฐออกนโยบาย หรือตรากฎหมายเพื่อประโยชน์ของตนเองหรือ
พวกพ้อง แม้ว่าประโยชน์ที่ได้รับจะเป็นประโยชน์ทางการเงิน หรือไม่ก็ตาม
- ⌚ การที่เจ้าหน้าที่รัฐดำรงตำแหน่งหรือทำหน้าที่ที่มีความเสี่ยงต่อการก่อให้เกิดภาวะ
ผลประโยชน์ทับซ้อน
- ⌚ การที่เจ้าหน้าที่ของรัฐรับเงิน สิ่งของ หรือบริการ ซึ่งอาจส่งผลการตอบแทน
แก่ผู้ให้ในอนาคตก
- ⌚ การที่เจ้าหน้าที่รัฐทำงานให้กับบริษัทเอกชนหรือมีตำแหน่งอยู่ในบริษัทเอกชนซึ่ง
การดำเนินงานของบริษัทเอกชนนั้นขึ้นอยู่กับนโยบายที่ออกโดยเจ้าหน้าที่รัฐหรือ
องค์กรของเจ้าหน้าที่รัฐดังกล่าว
- ⌚ การที่เจ้าหน้าที่รัฐประกอบอาชีพอื่นพร้อมกับการเป็นเจ้าหน้าที่รัฐ ซึ่งอาจ
ก่อให้เกิดการขัดกันของผลประโยชน์ได้

การรับของขวัญหรือประโยชน์อื่นใด ทำให้เจ้าหน้าที่ของรัฐตัดสินใจเอน
เอียงเอื้อประโยชน์ต่อผู้ให้

- ⌚ เจ้าหน้าที่รับชุดไม้กอล์ฟจากบริษัทเอกชน เพราะได้ช่วยเหลือให้
บริษัทเอกชนได้รับสัมปทาน
- ⌚ เจ้าหน้าที่รับของขวัญจากผู้บริหารบริษัทเอกชน จึงช่วยเหลือลูกของ
ผู้บริหารบริษัทให้ได้เลื่อนตำแหน่งที่สูงขึ้น
- ⌚ เจ้าหน้าที่ที่ช่วยเหลือออกเอกสารสิทธิโฉนดที่ดินทับที่ดินสาธารณะ
สมบัติของแผ่นดินที่ป่าที่เขา ให้แก่บริษัทของนักการเมือง และได้รับ
พระผงคล่องสุพรรณเป็นผลประโยชน์ตอบแทน
- ⌚ เจ้าหน้าที่ช่วยเหลือให้บริษัทเอกชนเข้าทำสัญญากับหน่วยงานและ
ได้รับประโยชน์ตอบแทนเป็นทรัพย์สิน ๔๐ นิ้ว

การทำธุรกิจกับตัวเอง หรือการหาผลประโยชน์จากตำแหน่งหน้าที่เพื่อ
ตนเองและพวกพ้อง

- ▲ เจ้าหน้าที่ของรัฐใช้อำนาจหน้าที่ทำให้บริษัทของตนเองหรือบริษัทของ
ครอบครัวได้งานรับเหมาจากหน่วยงานของรัฐ หรือฝากลูกหลานเข้าทำงาน
- ▲ เจ้าหน้าที่ของรัฐฝ่ายจัดซื้อจัดจ้างทำสัญญาให้หน่วยงานของรัฐที่ตนทำงานซื้อ
เครื่องคอมพิวเตอร์ จำนวน ๒๐๐ เครื่อง จากบริษัทของครอบครัวตนเอง
- ▲ การจัดจ้างบริษัทของภรรยา ซึ่งดำเนินธุรกิจเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์ให้เป็นผู้ซ่อม
บำรุงระบบคอมพิวเตอร์ในหน่วยงานของรัฐที่ตนทำงาน
- ▲ อธิบดีใช้อำนาจให้หน่วยงานของรัฐที่ตนสังกัดซื้อที่ดินของครอบครัวหรือพวก
พ้องในการสร้างสำนักงานแห่งใหม่

การทำงานหลังเกษียณ

- ▲ ผู้บริหารหรือเจ้าหน้าที่ขององค์กรด้านเวชภัณฑ์และสุขภาพออกจาก
ราชการไปทำงาน ในบริษัทผลิตหรือขายยา
- ▲ ผู้บริหารด้านโทรคมนาคม ภายหลังออกจากราชการไปทำงานเป็นผู้บริหาร
บริษัทธุรกิจสื่อสาร
- ▲ เจ้าหน้าที่ของรัฐที่ปลดเกษียณแล้ว ใช้อิทธิพลที่เล็ดลอดตำแหน่งเป็นที่ □
ปรึกษาให้บริษัทเอกชนที่ตนเคยติดต่อ โดยอ้างว่าจะทำให้การติดต่อ
ประสานงานราบรื่น

การทำงานพิเศษ

- ▲ ผู้ตรวจสอบบัญชีการรับงานพิเศษเป็นที่ปรึกษาหรือเป็นผู้ทำบัญชี
ให้กับบริษัทที่ผู้ตรวจสอบ
- ▲ เจ้าหน้าที่ของรัฐอาศัยตำแหน่งหน้าที่ของรัฐราชการรับจ้างเป็นที่ปรึกษา
โครงการ เพื่อให้บริษัทเอกชนที่อ้างว่ามีค่าน่าเชื่อถือกว่าบริษัทคู่แข่ง
- ▲ ข้าราชการครู สอนไม่เต็มเวลาราชการ เพื่อต้องการให้นักเรียนไปเรียน
พิเศษกับคณนอกเวลาราชการ

การรู้ข้อมูลภายใน

- ▲ เจ้าหน้าที่ของรัฐได้ทราบข้อมูลโครงการตัดสินใจเข้าหมู่บ้านจึงบอกให้
ญาติพี่น้องไปซื้อที่ดินบริเวณโครงการดังกล่าว เพื่อขายให้แก่ราชการใน
ราคาสูงขึ้นไป
- ▲ เจ้าหน้าที่กระทรวงคมนาคมทราบมาตรฐานวัสดุอุปกรณ์ที่จะใช้ในการ
วางโครงข่ายโทรคมนาคม แล้วให้ข้อมูลกับบริษัทเอกชนที่ตนรู้จัก
เพื่อให้ได้เปรียบในการประมูล

การนำโครงการสาธารณะลงในเขตเลือกตั้งเพื่อประโยชน์ ทางการเมือง

- ▲ การที่นักการเมืองในจังหวัดขอเพิ่มงบประมาณ เพื่อทำโครงการตัดถนน
สร้างสะพาน ลงในจังหวัดโดยใช้ชื่อหรือนามสกุลของตนเอง
- ▲ การที่รัฐมนตรีอนุมัติโครงการลงในพื้นที่หรือในบ้านเกิดตนเอง
- ▲ การใช้งบประมาณในการหาเสียง

รูปแบบพฤติกรรมประโยชน์ทับซ้อน

- ▲ การหาประโยชน์ให้ตนเอง
- ▲ การรับผลประโยชน์จากการดำรงตำแหน่งหน้าที่ □
- ▲ การใช้ทรัพย์สินของทางราชการเพื่อประโยชน์ส่วนตัว
- ▲ การใช้ข้อมูลลับของทางราชการเพื่อแสวงหาประโยชน์แก่ตนเองและ
พวกพ้อง
- ▲ การรับงานนอกแล้วส่งผลกระทบต่อความเสียหายของหน่วยงานที่รับผิดชอบ

รูปแบบพฤติกรรมประโยชน์ทับซ้อน (ต่อ)

- ✎ การทำงานหลังจากออกจากตำแหน่งและเอื้อประโยชน์ให้บริษัท
- ✎ การให้ของขวัญ ของกำนัล เพื่อหวังความก้าวหน้า
- ✎ การช่วยญาติมิตรให้ได้งานอย่างไม่เป็นธรรมในหน่วยงานของรัฐ
- ✎ การซื้อขายตำแหน่ง การจ่ายผลประโยชน์ทั้งที่เป็นเงินและประโยชน์รูปแบบอื่นเพื่อให้ได้เลื่อนระดับหรือตำแหน่ง หรือความดีความชอบ

ขอบข่ายของผลประโยชน์ทับซ้อน

รูปแบบความขัดแย้งระหว่างประโยชน์ส่วนตนและประโยชน์ส่วนรวม		
• การรับประโยชน์ต่างๆ (Accepting Benefits)	➡	รับของขวัญ/เงินสินบน/เงินบริจาคนอกจากลูกจ้างของหน่วยงาน
• การทำธุรกิจกับตัวเอง (Self-Dealing) หรือเป็น คู่สัญญา (Contracts)	➡	มีส่วนได้เสียในสัญญาที่ หน่วยงานตนสังกัด
• การทำงานหลังจากออกจากตำแหน่งที่สาธารณะหรือหลังเกษียณ (Post – Employment)	➡	ลาออกจากหน่วยงานเพื่อไปทำงานในหน่วยงานที่ □ ดำเนินธุรกิจประเภทเดียวกัน
• การทำงานพิเศษ (Outside Employment or Moonlighting)	➡	ดัดแปลงตำแหน่งธุรกิจที่แข่งขันกับงานจากหน่วยงานตนสังกัด
• การรู้ข้อมูลภายใน (Inside Information)	➡	ใช้ประโยชน์จากข้อมูลภายในเพื่อประโยชน์ของตนเอง
• การใช้สมบัติของหน่วยงานเพื่อประโยชน์ส่วนตัว (Using Employer, Property for Private advantage)	➡	นำทรัพย์สินของหน่วยงานไปใช้ในงานส่วนตัว
• การนำโครงการสาธารณะลงในเขตเลือกตั้งเพื่อประโยชน์ทางการเมือง (Park-Barrelling)	➡	รวมค.ณ.โครงการไปลงในพื้นที่ตนเอง, ใช้งบสาธารณะเพื่อตนเอง

ความสัมพันธ์ระหว่างจริยธรรม ประโยชน์ทับซ้อน และคอร์รัปชัน

สภาพปัญหาการขาดจริยธรรม

1. ปัญหาเกี่ยวกับพื้นฐานการปลูกฝังค่านิยมจากครอบครัวและสังคม
2. ปัญหาการขาดการปลูกฝัง ค่านิยม ความรู้ ในการศึกษาเรื่องจริยธรรมและมีมาตรฐานการเรียนการสอนเกี่ยวกับจริยธรรม
3. ปัญหาการขาดต้นแบบของบุคลากรที่ดีทรงตนเป็นตัวอย่างด้านจริยธรรม

4. ปัญหาเรื่องความจำเป็นทางเศรษฐกิจและสังคมที่เปลี่ยนแปลงไป
5. ปัญหาการทุจริต หรือมีการกระทำฝ่าฝืนจริยธรรมวิชาชีพในกรณีอื่น
6. ปัญหาการขัดกันระหว่างผลประโยชน์ส่วนตนกับผลประโยชน์ส่วนรวม
7. ปัญหาการขาดการเข้ามามีส่วนร่วมในการตรวจสอบสื่อมวลชนและประชาชน

จริยธรรมเจ้าหน้าที่ของรัฐ

- ❖ หลักจริยธรรมเป็นสิ่งที่สำคัญที่จะทำให้การประพฤติปฏิบัติของเจ้าหน้าที่ของรัฐได้รับการยอมรับจากสาธารณชน และมีความสำคัญต่อการดำรงไว้ซึ่งความมั่นคงแห่งรัฐ

- ❖ ความเปลี่ยนแปลงของโลกและสังคม ไม่ว่าจะเป็นทางเศรษฐกิจ การเมือง และสังคม ซึ่งล้วนส่งผลกระทบต่อการปฏิบัติหน้าที่ของเจ้าหน้าที่ของรัฐ โดยเฉพาะค่านิยมทางสังคมที่มุ่งเน้นวัตถุนิยมและบริโภคนิยมเป็นหลัก ทำให้ความประพฤติอันเป็นพื้นฐาน (norm) ได้หันเหออกจากหลักกฎหมาย ศีลธรรม และจริยธรรม ซึ่งทั้งสามสิ่งนี้คือแนวทางสำคัญของจริยธรรม

ธรรมาภิบาล (มรดกใส่เสมอจะ)

หลักสำคัญของ จริยธรรม

- หลักอินทภาษ
- คุณค่าความดี 5 ประการ

หลักอินทภาษ

- เป็นที่มาของหลักจริยธรรมในการดำรงตนให้ปราศจากอคติธรรม ๔ ประการ ดังนี้
- ❖ ปราศจากฉันทาคติ หมายถึงการทำให้จิตปราศจากความโลภ
- ❖ ปราศจากโทษาคติ หมายถึงการทำให้จิตปราศจากความโกรธพยาบาทจองเวร
- ❖ ปราศจากภยาคติ หมายถึง การกระทำจิตปราศจากความกลัวกระทำให้มั่นคง
- ❖ ปราศจากโมหาคติ หมายถึงการทำให้จิตให้ปราศจากความงมงาย ความหลง ไม่รู้จักความทุกข์ ความดับ

คุณค่าความดี 5 ประการ

ความซื่อสัตย์สุจริต (Honesty and Integrity)

การยึดมั่นในความสัตย์จริงและในสิ่งที่ถูกต้องดีงาม มีความซื่อตรงและเจตนาที่บริสุทธิ์ ประพฤติปฏิบัติต่อตนเองและผู้อื่นโดยชอบ ไม่คดโกง
ลักษณะพฤติกรรมที่สอดคล้องกับ Core Values

- * การไม่พูดโกหก
- * ไม่ลักขโมย
- * ทำตัวเป็นที่น่าับถือ
- * ทำตามสัญญา
- * ตรงไปตรงมา
- * กล้าเปิดเผยความจริง
- * เก็บของแล้วคืน
- * ไม่หยิบของโดยไม่ได้อนุญาต
- * ซื่อสัตย์สุจริตทางวิชาการ
- * ยืมของแล้วคืน
- เช่น ไม่ลอกข้อสอบ ไม่ลอกงานวิชาการ

การมีจิตสาธารณะ (Greater Good)

การมีจิตสำนึกเพื่อส่วนรวม มีความตระหนักรู้และคำนึงถึงสังคมส่วนรวม มีความรับผิดชอบต่อตัวเองในการกระทำใดๆ เพื่อไม่ให้เกิดผลกระทบเสียหาย ต่อส่วนรวม และพร้อมที่จะเสียสละประโยชน์ส่วนตนเพื่อรักษาผลประโยชน์ของส่วนรวม

ลักษณะพฤติกรรมที่สอดคล้องกับ Core Values

- * การร่วมดูแลสังคม ให้บริการสังคม เป็นอาสาสมัคร
- * ความรับผิดชอบต่อเรื่องส่วนรวม
- * การอาสาและเสียสละเพื่อประโยชน์ของส่วนรวม ความเอื้อเฟื้อ
- * การมีเมตตากรุณา
- * การไม่เห็นแก่ตัว
- * รักษาของส่วนรวม รู้จักปิดน้ำปิดไฟ
- * ทำความสะอาดห้องเรียน ทำงานของส่วนรวมโดยไม่เกี่ยวข้องว่าเป็นภาระเพิ่ม
- * ปกป้องทรัพย์สินส่วนรวม ดูแลสิ่งแวดล้อมทางธรรมชาติ

ความเป็นธรรมทางสังคม (Fairness and Justice)

การปฏิบัติต่อผู้อื่นอย่างเสมอภาคและเท่าเทียมกัน และอย่างมีเหตุผล โดยไม่เลือกปฏิบัติต่อ เพศ เชื้อชาติ ชนชั้น สถานะทางเศรษฐกิจและสังคม

ลักษณะพฤติกรรมที่สอดคล้องกับ Core Values

- * การนึกถึงใจเขาใจเรา
- * ไม่รังแกใคร
- * ปกป้องผู้ที่อ่อนแอกว่า
- * ไม่นิ่งเฉยต่อสิ่งที่ไม่ถูกต้อง
- * การรับฟังผู้อื่น
- * ไม่แฉงคิว
- * การเคารพให้เกียรติผู้อื่น
- * รู้จักตั้งคำถามและตอบแทนบุคคลอย่างมีเหตุผล
- * คำนึงถึงความยุติธรรมและความถูกต้องไม่ว่าจะมีอะไรเกิดขึ้นก็ตาม
- * การรักษากฎเกณฑ์กติกาของส่วนรวม
- * ไม่เอาเปรียบใครและรักษาสีห์ของตนเอง
- * ไม่เห็นด้วยกับเพื่อนในทางที่ผิด

การกระทำอย่างรับผิดชอบ (Responsibility and Accountability)

การมีจิตสำนึกในบทบาทและหน้าที่ของตัวเองและปฏิบัติหน้าที่ให้ดีที่สุด เคารพกฎเกณฑ์กติกา พร้อมให้ตรวจสอบการกระทำที่ได้เสมอ หากมีการกระทำผิดก็พร้อมที่จะยอมรับและแก้ไขในสิ่งที่ผิด

ลักษณะพฤติกรรมที่สอดคล้องกับ Core Values

- * ทำหน้าที่ของตัวเองให้ดีที่สุด
- * มีระเบียบวินัย
- * เคารพกติกา
- * รับผิดชอบต่อสิ่งที่ทำ
- * กล้ายอมรับผิดและรับการลงโทษ
- * รู้จักสำนึกผิดและขอโทษ
- * ยินดีแก้ไขในสิ่งผิด กล้าทำในสิ่งที่ถูกต้อง
- * การส่งงานตรงเวลา
- * รับผิดชอบต่องานที่ได้รับมอบหมาย

การเป็นอยู่อย่างพอเพียง (Sufficiency and Moderation)

การดำเนินชีวิตโดยยึดหลักความพอประมาณ ซื่อตรง ไม่ละโมภ โลกมาก รู้จักยับยั้งชั่งใจ และต้องไม่เอาเปรียบ หรือเบียดเบียนทั้งตัวเองและผู้อื่น

ลักษณะพฤติกรรมที่สอดคล้องกับ Core Values

- * การรู้จักความเพียงพอ ความพอดี
- * มีความอดทนอดกลั้นรู้จักยับยั้งชั่งใจควบคุมความอยากได้ใคร่มี
- * รู้จักบังคับตัวเองให้มีความพอประมาณ
- * ไม่กลัวความยากลำบาก เพียรพยายาม
- * ไม่ทำอะไรแบบสุดขั้วหรือสุดโต่ง
- * มีสติและเหตุผล
- * ไม่ฟุ้งเฟ้อ
- * ใช้ของอย่างประหยัดและรู้คุณค่า

การขัดกันระหว่างประโยชน์ส่วนบุคคลและประโยชน์ส่วนรวม (Conflicts of Interest)

ความหมาย

มาตรา ๑๐๐ ห้ามมิให้เจ้าหน้าที่ของรัฐ หรือพนักงานไม่เกิน ๒ ปี / คู่สมรส

- คู่สัญญา / มีส่วนได้เสีย ในสัญญา กับหน่วยงานที่ปฏิบัติหรือกำกับ
- หุ้นส่วน / ผู้ถือหุ้น ในโรง. บริษัทที่เข้าเป็นคู่สัญญากับหน่วยงานที่ปฏิบัติหรือกำกับ
- รับสัมปทาน / คงไว้ซึ่งสัมปทาน ในโรง. บริษัทที่เข้าเป็นคู่สัญญากับหน่วยงาน
- เข้าไปมีส่วนได้เสียในฐานกรรมการ / ที่ปรึกษา / ตัวแทน / พนง./ลจ. ในธุรกิจเอกชนซึ่งกำกับ

คณะกรรมการ ป.ป.ช. ประกาศกำหนด ๔ ตำแหน่ง(นายกฯ/รมต./ผู้บริหารท้องถิ่น/รองผู้บริหารท้องถิ่น)

มาตรา ๑๐๓

ห้ามมิให้เจ้าหน้าที่ ของรัฐ/พนักงานไม่เกิน 2 ปี รับทรัพย์สิน / ประโยชน์อื่นใด

เว้นแต่ โดยธรรมจรรยา

- จากญาติ
- จากบุคคลอื่น

ไม่เกิน ๓,๐๐๐ บาท

ประโยชน์อื่นใด

- การลดราคา
- การรับความบันเทิง
- การรับบริการ
- การรับการฝึกอบรม
- สิ่งอื่นใดในลักษณะเดียวกัน

โดยธรรมจรรยา

- โดยปกติ
- ตามธรรมเนียม / ประเพณี / วัฒนธรรม
- ตามมารยาทที่ปฏิบัติกันในสังคม

ฝ่าฝืนมาตรา ๑๐๐ มาตรา ๑๐๑ และมาตรา ๑๐๓

๑. โทษ จำคุกไม่เกิน ๓ ปี ปรับ ไม่เกิน ๖๐,๐๐๐ บาท ทั้งจำทั้งปรับ

๒. ให้ถือเป็นความผิดฐานทุจริตต่อหน้าที่หรือกระทำความผิดต่อตำแหน่งหน้าที่

ยุทธศาสตร์การพัฒนาประเทศไทยในช่วงแผนพัฒนาเศรษฐกิจ และสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 11-11

- ▲ ยุทธศาสตร์การพัฒนาในแผนพัฒนาฉบับที่ 11-2 (2504-2514)
มุ่งพัฒนาโครงสร้างพื้นฐาน คือ ถนน ไฟฟ้า และน้ำ
- ▲ ยุทธศาสตร์การพัฒนาในแผนพัฒนาฉบับที่ 13-4 (2515-2524)
เพิ่มการพัฒนาด้านสังคม
- ▲ ยุทธศาสตร์การพัฒนาในแผนพัฒนาฉบับที่ 15 (2525-2539)
มุ่งเน้นการพัฒนาชนบท
- ▲ ยุทธศาสตร์การพัฒนาในแผนพัฒนาฉบับที่ 16-7 (2530-2539)
มุ่งพัฒนาอุตสาหกรรมเพื่อการส่งออก

▲ ยุทธศาสตร์การพัฒนาในแผนพัฒนา ฉบับที่ 8 (๒๕๔๐-๒๕๔๔)
มุ่งเน้นการพัฒนาโดยใช้คนเป็นศูนย์กลาง

▲ ยุทธศาสตร์การพัฒนาในแผนพัฒนา ฉบับที่ ๙ (๒๕๔๕-๒๕๔๙) มุ่ง
พัฒนาทรัพยากรมนุษย์

▲ ยุทธศาสตร์การพัฒนาในแผนพัฒนา ฉบับที่ ๑๐ (๒๕๕๐-๒๕๕๔)
เปลี่ยนตัวชีวิตเป็นการพัฒนาคนเพื่อมีความสุข
โดยเน้นปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง

▲ ยุทธศาสตร์การพัฒนาในแผนพัฒนา ฉบับที่ ๑๑ (๒๕๕๕-๒๕๕๙)
ตัวชีวิต ดัชนีความสุข
ดัชนีความอบอุ่นในครอบครัว
มุ่งพัฒนาภายใต้หลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง

▲ แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 12 (พ.ศ. ๒๕๖๐-๒๕๖๔)

- ส่วนที่ ๔ ยุทธศาสตร์การพัฒนาประเทศ
- ยุทธศาสตร์ที่ ๑๖ : การบริหารจัดการในภาครัฐ
การป้องกันการทุจริตประพฤติมิชอบและ
ธรรมาภิบาลในสังคมไทย

▲ วัตถุประสงค์

- เพื่อให้ภาครัฐมีขนาดเล็ก มีการบริหารจัดการที่ดี และ
ได้มาตรฐานสากล
- เพื่อให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น มีการบริหารจัดการ
และให้บริการ แก่ประชาชนในท้องถิ่น ได้อย่างมีประสิทธิภาพ
ประสิทธิผล และโปร่งใสตรวจสอบได้
- เพื่อลดปัญหาการทุจริตและประพฤติมิชอบของประเทศ
- เพื่อพัฒนาระบบและกระบวนการทางกฎหมายให้
สามารถอำนวยความสะดวกด้วยความรวดเร็วและเป็นธรรมแก่
ประชาชน

▲ แนวทางการพัฒนา

- ī ปรับปรุงโครงสร้างหน่วยงาน บทบาท ภารกิจ และคุณภาพบุคลากร
ภาครัฐ ให้มีความโปร่งใส ทันสมัย คล่องตัว มีขนาดที่เหมาะสม เกิด
ความคุ้มค่า
- ī ปรับปรุงกระบวนการงบประมาณ และสร้างกลไกในการติดตาม
ตรวจสอบการเงินการคลัง ภาครัฐ
 ▲ ระดับหมู่บ้าน ระดับตำบล ระดับอำเภอ ระดับจังหวัด
- ī เพิ่มประสิทธิภาพและยกระดับการให้บริการสาธารณะให้ได้
มาตรฐานสากล
- ī เพิ่มประสิทธิภาพการบริหารจัดการให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ๒

▲ ไข่งกันและปรามปรามการทุจริตและ ประพฤติมิชอบ

- ī ปลุกฝังให้คนไทยไม่โกง
- ī ไข่งกันการทุจริต
- ī ปรามปรามการทุจริต

ปฏิบัติกฎหมายและกระบวนการยุติธรรมให้มีความทันสมัย เป็นธรรม และสอดคล้องกับข้อบังคับสากลหรือข้อตกลงระหว่างประเทศ

- ī ปฏิบัติกฎหมายให้ทันสมัย
- ī ปฏิบัติกระบวนการยุติธรรมให้มีประสิทธิภาพ

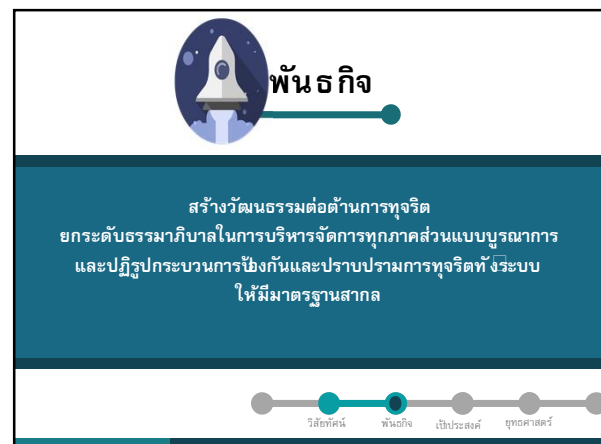
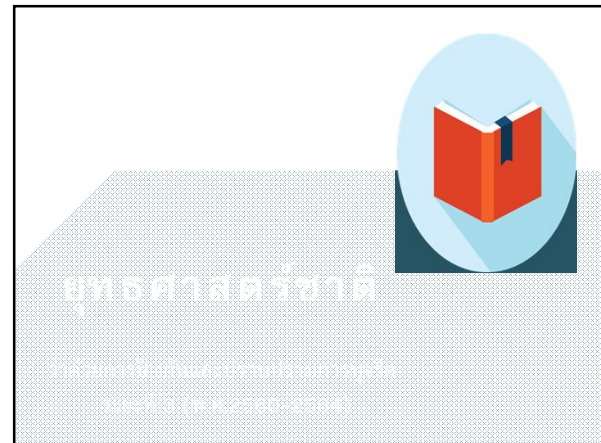
แผนงานและโครงการสำคัญ

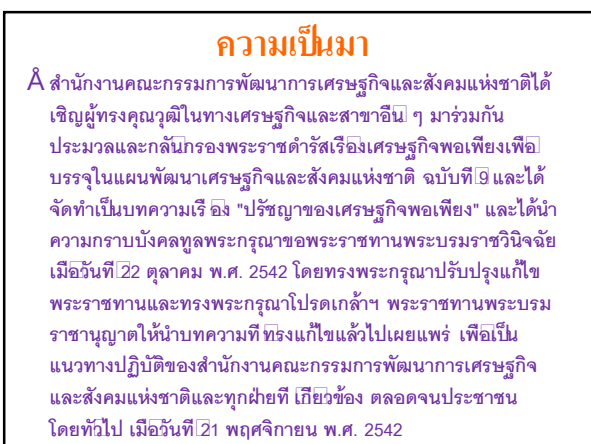
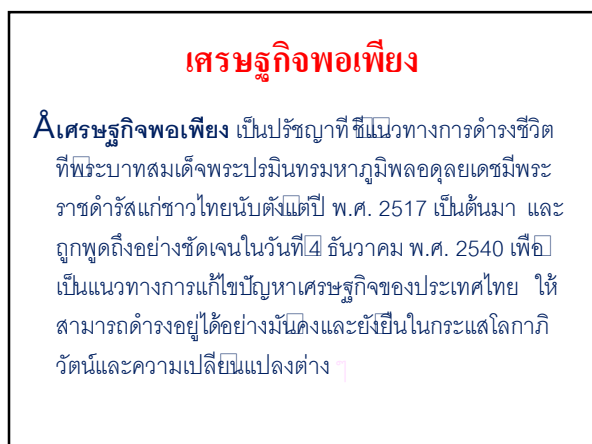
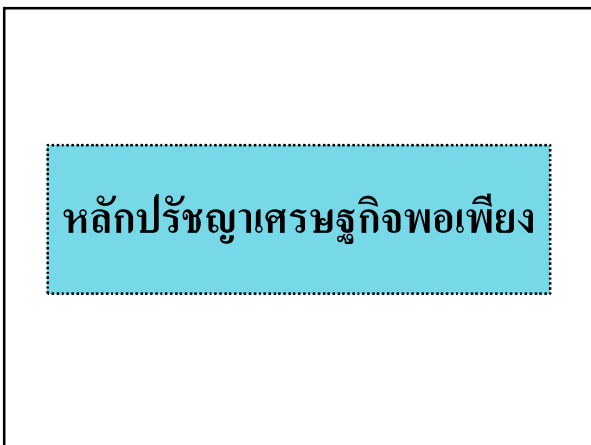
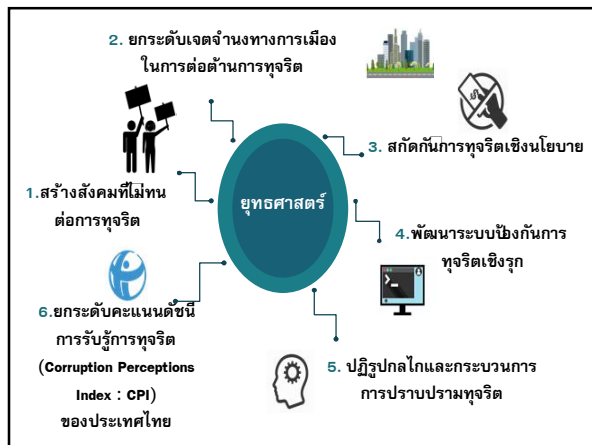
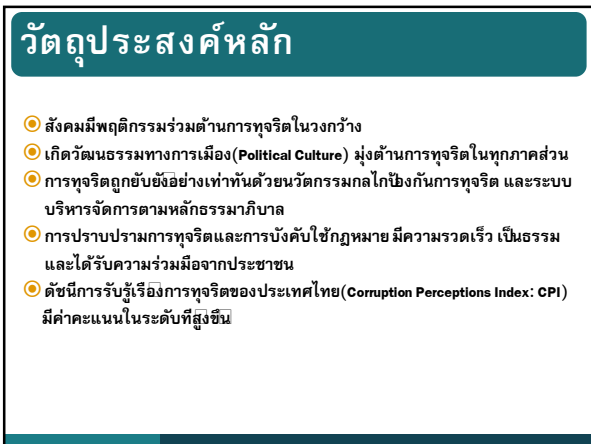
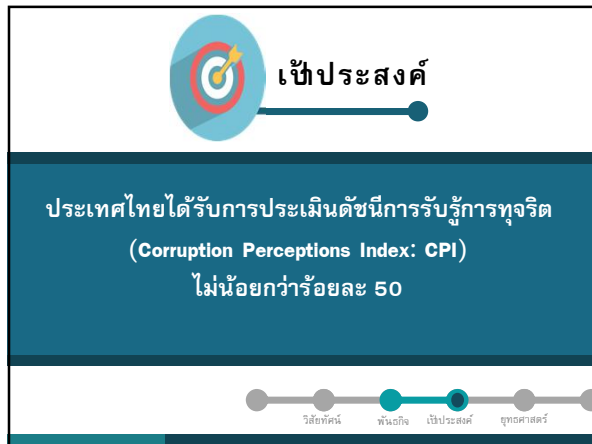
ī การสร้างกลไก “ยับยั้ง” และ “สร้างความตระหนักรู้” เพื่อป้องกันการทุจริต

๑. ตรวจสอบ ใ้ระวัง และวางระบบการจัดการความเสี่ยงจากการทุจริต เพื่อลดความเสี่ยงจากการทุจริตให้มากที่สุด การจัดให้มีระบบควบคุมการจัดซื้อจัดจ้างที่ทันสมัย รัดกุม เพื่อสกัดกั้นมิให้เกิดการทุจริตประทุพติมิชอบ
๒. เผยแพร่ให้ความรู้ในเรื่องการขัดกันระหว่างประโยชน์ส่วนบุคคลและประโยชน์ส่วนรวม
๓. พัฒนาและสร้างเครือข่ายอาสาสมัครเฝ้าระวังการทุจริต โดยการสร้างเครือข่ายและอาสาสมัครเครือข่ายภาคประชาสังคมของส่วนราชการและเอกชน เพื่อส่งเสริมองค์การภาคประชาสังคม/ภาคีเครือข่ายทำหน้าที่เฝ้าระวัง (Watch Dogs)

- การสร้างกลไก “ยับยั้ง” และ “สร้างความตระหนักรู้” เพื่อป้องกันการทุจริต (ต่อ)

๔. สร้างเสริมคุณธรรม จริยธรรมและธรรมาภิบาลในสถานศึกษา ภายใต้กรอบแนวคิด “โรงเรียนสุจริต” เพื่อสร้างองค์ความรู้และกระบวนการเรียนรู้ที่เท่าทันต่อการเปลี่ยนแปลง ปฏิบัติงานทุกกิจกรรมการคิด มีวินัย ซื่อสัตย์ อยู่อย่างพอเพียง มีจิตสาธารณะ
๕. รณรงค์ประชาสัมพันธ์แบบ บูรณาการเชิงรุก เพื่อปลูก-ปลุกจิตสำนึกประชาชน/สร้างความตระหนักถึงโทษภัย/ผลกระทบของการทุจริต และการพัฒนาเครือข่ายเพื่อสร้างการมีส่วนร่วมของกลุ่มคนรุ่นใหม่ ใช้ Social Media รณรงค์ในรูปแบบที่เข้าใจง่าย โดนใจ

คุณค่า-การยอมรับ-การเชิดชู

▲ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงนี้ได้รับการเชิดชูเป็นอย่างสูงจากสหประชาชาติ ว่าเป็นปรัชญาที่มีประโยชน์ต่อประเทศไทยและนานาประเทศ และสนับสนุนให้ประเทศสมาชิกยึดเป็นแนวทางสู่การพัฒนาแบบยั่งยืน โดยมีนักวิชาการและนักเศรษฐศาสตร์หลายคนเห็นด้วยกับแนวทางเศรษฐกิจพอเพียง

คุณค่า-การยอมรับ-การเชิดชู

▲ ศจ. ดร. วุฒิพงศ์ ชัดส์ นักวิชาการด้านสิ่งแวดล้อมคนสำคัญของเยอรมนี สนใจการประยุกต์ใช้หลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงอย่างมาก และมองว่าน่าจะเป็นอีกทางเลือกหนึ่งสำหรับทุกชาติในเวลานี้ ที่มีแนวคิดผลักดันเศรษฐกิจพอเพียงให้เป็นที่รู้จักในเยอรมนี

▲ ศจ. ดร.อมตยา เซน ศาสตราจารย์ชาวอินเดีย เจ้าของรางวัลโนเบลสาขาสถิติศาสตร์ ปี ค.ศ. 1998 มองว่า ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงเป็นการใช้สิ่งต่างๆ ที่ล้วนเป็นต่อการดำรงชีพ และให้อิทธิพลให้พอเพียงกับชีวิตที่ดี ซึ่งไม่ได้หมายถึงความไม่ต้องการ แต่ต้องรู้จักใช้ชีวิตให้ดีพอ อย่าให้ความสำคัญกับเรื่องของรายได้และความร่ำรวย แต่ให้มองที่คุณค่าของชีวิตมนุษย์

คุณค่า-การยอมรับ-การเชิดชู

▲ นายจิมมี ทินเลย์ นายกรัฐมนตรีแห่งประเทศภูฏาน ให้พรศนะว่า หากประเทศไทยกำหนดเรื่องเศรษฐกิจพอเพียงให้เป็นวาระระดับชาติ และดำเนินตามแนวทางนี้อย่างจริงจัง "ผมว่าประเทศไทยสามารถสร้างโลกใบใหม่จากหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง สร้างชีวิตที่ยั่งยืน และสุดท้ายจะไม่หยุดเพียงแค่นี้ในประเทศ แต่จะเป็นหลักการและแนวปฏิบัติของโลก ซึ่งหากทำได้สำเร็จ ไทยก็คือผู้นำ"

คุณค่า-การยอมรับ-การเชิดชู

▲ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงได้รับการเชิดชูเป็นอย่างสูงจากองค์การสหประชาชาติ โดยนายโคฟี อันนัน ในฐานะเลขาธิการองค์การสหประชาชาติ ได้พูดแก่เหล่า ถวายรางวัลความสำเร็จสูงสุดด้านการพัฒนามนุษย์ และพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว เมื่อวันที่ 26 พฤษภาคม พ.ศ. 2549 และได้มีปาฐกถาถึงปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงว่า เป็นปรัชญาที่มีประโยชน์ต่อประเทศไทยและนานาประเทศ และสามารถเริ่มได้จากการสร้างภูมิคุ้มกันในตนเอง สู่หมู่บ้าน และสู่เศรษฐกิจในวงกว้างขึ้นในที่สุด

น้อมนำหลักพระราชดำรัสปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว

“เศรษฐกิจพอเพียงเป็นเสมือนรากฐานของชีวิต รากฐานความมั่นคงของแผ่นดิน เปรียบเสมือนเสาเข็มที่ถูกต้องรองรับบ้านเรือนตัวอาคารไว้แน่นอน สิ่งก่อสร้างจะมั่นคงได้ก็อยู่ที่เสาเข็ม แต่คนส่วนมากมองไม่เห็นเสาเข็มและลืมเสาเข็มเสียด้วยซ้ำไป ”

แนวทางในการป้องกันและแก้ไขปัญหาการทุจริต

“หลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง
ของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว”

ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง

พอประมาณ

โดยยึดหลักทางสายกลาง ได้แก่

1. การพอเพียงในการกระทำ
2. การพอเพียงในคำพูด
3. การพอเพียงในความคิด

•1. พอเพียงในการกระทำ คือ การทำความดี

•พระสังฆราช “ความดีคืออาภรณ์/อิสริยาภรณ์
ของคน”

- ความดี ขั้นตรี คือ ทำแล้วไม่เบียดเบียนคนอื่น
- ขั้นโท คือ ทำแล้วเกื้อกูลให้คนอื่นทำดีตามด้วย
- ขั้นเอก คือ ทำแล้วขัดเกลาความชั่วตัวเองให้หลุดไป

•ตัวทัก

- ถ้าทำความดีขจัดโลภ โกรธ หลง
- ขจัดความโลภ คือ การให้ทาน
- ขจัดความโกรธ คือ ความเมตตา
- ขจัดความหลง คือ ปัญญา

•2. พอเพียงในคำพูด หมายถึง สัมมาวาจา/ปิยวาจา คือ

- 1. คำพูดจริง คือ กล่าวพูดในสิ่งที่ถูกต้อง
- 2. คำพูดต้องเป็นประโยชน์
- 3. คำพูดต้องอ่อนหวานไม่หยาบคาย กระด้าง
- 4. ไม่พูดไม่ส่อเสียด ยุแยง

•3. พอเพียงในความคิด (Rational) ใช้หลักเหตุผล

- 1. สติ คือ ระลึกได้ว่าทำดี
- 2. สัมปชัญญะ คือ รู้ตัว

มีเหตุผล

- รอบคอบ ใช้สติปัญญา แยกแยะ ไตร่ตรอง
คำนึงถึงหลักประหัต คุ่มค่าแท้กับคุ่มค่าเทียม
ก่อนตัดสินใจ
- คุ่มค่าแท้ใช้ปัญญาตัดสินใจ
- คุ่มค่าเทียมใช้ความอยาก/ตัณหา ตัดสินใจ

มีภูมิคุ้มกัน

- เตรียมพร้อมรับผลกระทบและการ
เปลี่ยนแปลงโดยคำนึงถึงความเป็นไปได้
ของสถานการณ์ในอนาคต

ภายใต้เงื่อนไข

ความรู้ คือ รอบรู้ในวิชาการ รู้ด้านลึก รู้ด้านกว้าง
รอบคอบในการนำความรู้ไปบูรณาการ
ระมัดระวังในการนำไปปฏิบัติ

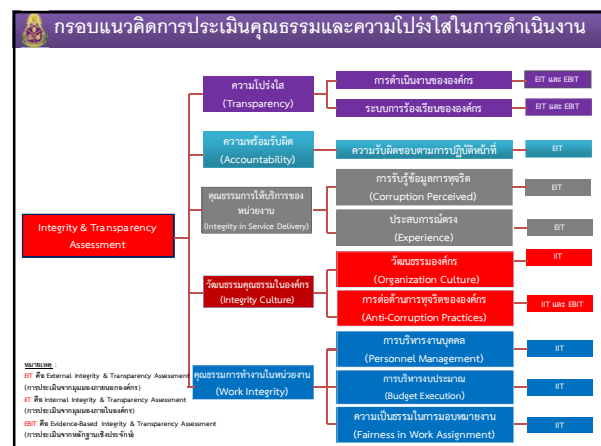
คุณธรรม คือ ซื่อสัตย์ สุจริต ขยัน อดทน
สติปัญญา แบ่งปันต้องกล้าทำ
ในสิ่งที่ถูกต้องให้เป็นตัวอย่าง

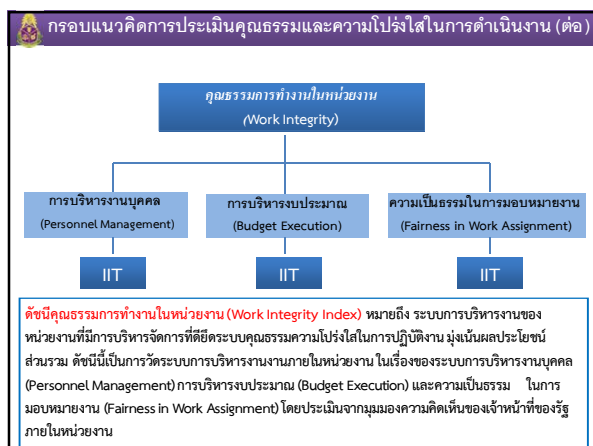
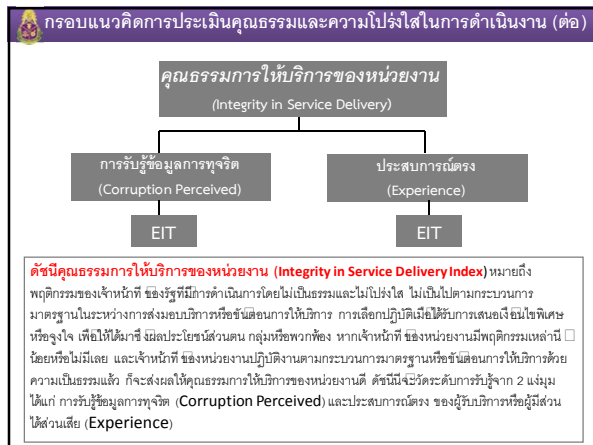
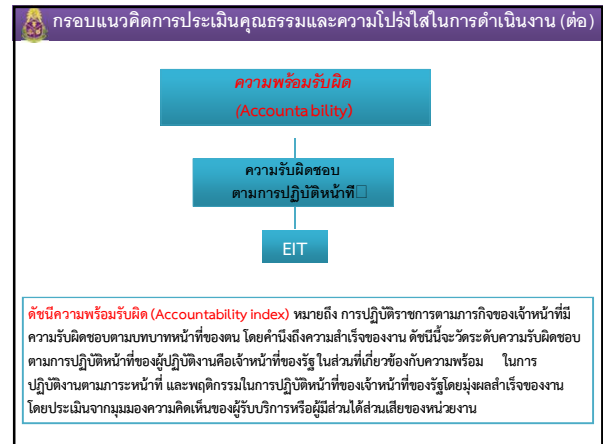
สมดุล/มั่นคง/ยั่งยืน

• เศรษฐกิจ/สังคม/สิ่งแวดล้อม/วัฒนธรรม

โครงการประเมินคุณธรรมความโปร่งใส
การดำเนินงานของหน่วยงานภาครัฐ
(Integrity Transparency Assessment : ITA)

ชุดความรู้คู่คุณธรรม

ปัญหาที่สังคมไทยยังคงเผชิญ

ระบบอุปถัมภ์

ผลประโยชน์ทับซ้อน

การทุจริตต่อ
หน้าที่ราชการ

กระบวนการ
งบประมาณไม่โปร่งใส

การทุจริต

การแต่งตั้งโยกย้าย

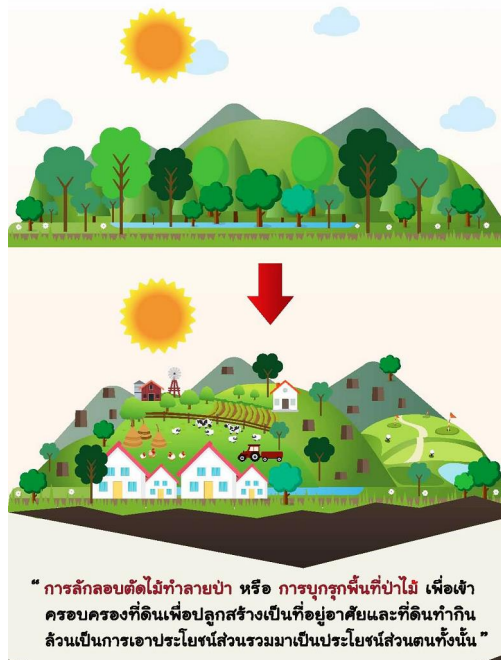
การรับสินบน
(ค่าน้ำร้อน น้ำชา)

การทุจริตการจัดซื้อจัดจ้าง

การทุจริตเชิงนโยบาย

สาเหตุของปัญหาการทุจริต

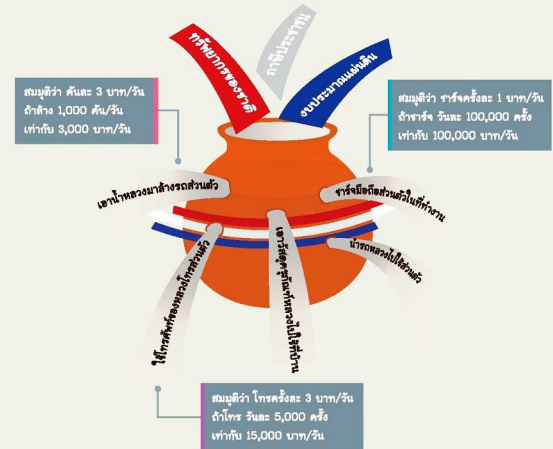
เกิดจากการที่คนเราแยกไม่ออกระหว่างประโยชน์ส่วนตัวกับประโยชน์ส่วนรวมหรือที่เรียกว่า การขัดกันระหว่างประโยชน์ส่วนบุคคลและประโยชน์ส่วนรวมหรือผลประโยชน์ทับซ้อน นั่นเอง ยกตัวอย่าง โดยอ้างอิงจากชุดความรู้การเฝ้าระวังการทุจริตของหน่วยงานภาครัฐของสำนักงาน ป.ป.ช. ดังนี้

สิ่งใกล้ตัวที่เราพบเห็นกันอยู่บ่อยครั้ง ที่คนบางคนเอาประโยชน์ส่วนรวมมาเป็นประโยชน์ส่วนตัว แต่ส่งผลกระทบต่อประชาชนส่วนรวมเป็นอย่างมากก็คือ การรुक้าพื้นที่ทางเดินเท้า (Footpath)

หรือ ในหน่วยงานของรัฐ ที่มีการเอาประโยชน์ส่วนรวมมาเป็นประโยชน์ส่วนตัวจากการกระทำของเจ้าหน้าที่ของรัฐบางคน ไม่ว่าจะเป็นการเอารถหลวงไปใช้เพื่อธุระส่วนตัว เอารถส่วนตัวมาลงที่ทำงาน เอาวัสดุครุภัณฑ์หลวงไปใช้ที่บ้าน ซึ่งล้วนจะทำให้ประเทศต้องมีการค่าใช้จ่ายเพิ่มมากขึ้นทั้งนั้น เปรียบเสมือนน้ำในอ่างเป็นงบประมาณของแผ่นดินที่จะต้องนำมาใช้เพื่อประโยชน์ของส่วนรวมเท่านั้น แต่ต้องรั่วไหลไปเพราะการนำไปใช้เพื่อประโยชน์ส่วนตัว

นี่เป็นเพียงตัวอย่างบางส่วน ที่ **ประโยชน์ส่วนรวม** ต้องตกไปเป็น **ประโยชน์ส่วนตัว** ของคนบางคน

การขัดกันระหว่างประโยชน์ส่วนตน และประโยชน์ส่วนรวม (Conflic of Interest) คือ?

การขัดกันระหว่างประโยชน์ส่วนตนและประโยชน์ส่วนรวม หรือที่เราเรียกกันติดปากว่า **“ผลประโยชน์ทับซ้อน”** หมายถึง การที่เจ้าหน้าที่ของรัฐกระทำการใดๆ ตามอำนาจหน้าที่เพื่อประโยชน์ส่วนรวม แต่กลับเข้าไปมีส่วนได้เสียกับกิจกรรมหรือการดำเนินการที่เอื้อผลประโยชน์ให้กับตนหรือพวกพ้อง ทำให้การใช้อำนาจหน้าที่เป็นไปโดยไม่สุจริต ก่อให้เกิดผลเสียต่อภาครัฐ

พื้นที่สีขาว แทน ประโยชน์ส่วนรวม
พื้นที่สีดำ แทน ประโยชน์ส่วนตน

พื้นที่สีเทา เกิดจากการทับซ้อนของสีขาว
และสีดำ เป็นพื้นที่เกิด “การขัดกันระหว่าง
ประโยชน์ส่วนตนและประโยชน์ส่วนรวม”

กรณีทุจริต นำรถหลวงไปใช้งานต่างลูก

อดีตคนบดีคณะแพทยศาสตร์แห่งหนึ่ง สั่งให้เจ้าหน้าที่ไปช่วยจัดเตรียมงานแต่งงานบุตรสาวของตน โดยนำเก้าอี้พร้อมปลอก กระดาษต้นไม้ กล้องวิดีโอ โทรศัพท์ สายสัญญาณ ขาตั้งกล้องอินเตอร์ กล้องถ่ายรูป ชุดสวิตเซอร์ (ชุดควบคุม) เครื่องเล่นและบันทึกดีวีดี ไปใช้ในการจัดงานฯ และนำรถยนต์ส่วนกลางไปใช้ขนของและรับส่งเจ้าหน้าที่ไปที่บ้านของตน ซึ่งทรัพย์สินที่นำไปใช้ทุกอย่างเป็นของคณะแพทยศาสตร์ฯ (ของส่วนรวม)

คณะกรรมการ ป.ป.ช. ได้ชี้มูลความผิดให้ดำเนินคดีต่อจำเลย ในเบื้องต้น จำเลยให้การปฏิเสธ แต่ต่อมาได้ยื่นคำร้องให้การรับสารภาพในภายหลัง พนักงานอัยการเป็นโจทก์ยื่นฟ้องอดีตคนบดีคณะแพทยศาสตร์ฯ เป็นจำเลยในความผิดฐานเป็นเจ้าพนักงานมีหน้าที่ซื้อ ทำ จัดการ หรือรักษาทรัพย์สินใด ๆ ใช้อำนาจในตำแหน่งโดยทุจริตอันเป็นการเสียหายแก่รัฐ และเป็นเจ้าพนักงานปฏิบัติหน้าที่โดยมิชอบ ตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 151 และ 157

การกระทำของจำเลยดังกล่าว เป็นการใช้อำนาจในตำแหน่งโดยทุจริต นำทรัพย์สินต่างๆ ของคณะแพทยศาสตร์ฯ ไปใช้เพื่อประโยชน์ส่วนตัว อันเป็นการเสียหายแก่รัฐ และคณะแพทยศาสตร์ฯ

ศาลอาญาพิเคราะห์แล้วเห็นว่า การกระทำของจำเลย **เป็นการทุจริตในตำแหน่งหน้าที่** ฝ่าฝืนจคุก 5 ปี ปรับ 2 หมื่นบาท แต่จำเลยให้การรับสารภาพเป็นประโยชน์ต่อการพิจารณา มีเหตุบรรเทาโทษ ลดโทษให้กึ่งหนึ่งคงจำคุกเหลือ 2 ปี 6 เดือน ปรับ 1 หมื่นบาท เมื่อมีเหตุแห่งพฤติการณ์ความร้ายแรงแห่งคดีแล้วเห็นว่าเมื่อจำเลยทราบการกระทำของตนและพยายามบรรเทาผลร้ายที่เกิดขึ้น โดยการขอให้ศาลเสียหยาแล้วในพื้นที่ ประกอบกับจำเลยรับราชการเป็นแพทย์มานาน ทำคุณความดีให้แก่หน่วยงาน และประเทศชาติมาโดยตลอด ทั้งจำเลยมิเคยกระทำความผิดใดๆ และไม่เคยได้รับโทษจำคุกมาก่อน โทษจำคุกจึงให้รอลงอาญาไว้ 2 ปี

กรณีทุจริตรื้อ นำรถหลวงไปจำหน่าย และเบิกค่าน้ำมันเท็จ

อดีตนายก อบจ. แห่งหนึ่ง ครั้นดำรงตำแหน่งรองนายก อบจ. ผู้ถูกกล่าวหาที่ 1 ทำบันทึกขอใช้รถยนต์ของ อบจ. ไปใช้ในการปฏิบัติราชการ และขอนำไปเก็บรักษาไว้ที่บ้านพักส่วนตัวหลังจากปฏิบัติราชการเสร็จ

ปรากฏข้อเท็จจริงว่า ผู้ถูกกล่าวหาที่ 2 ซึ่งเป็นสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนจังหวัด ได้นำรถยนต์ส่วนตนไปจำหน่ายประกอบการกู้ยืมเงิน 200,000 บาท ไว้กับร้านค้าไอศกรีมแห่งหนึ่ง และได้นำรถยนต์ของ อบจ. ที่อยู่ในความครอบครองของผู้ถูกกล่าวหาที่ 1 นั้นไปจำหน่ายรถยนต์ส่วนตัวที่จำหน่ายได้มีผลหลังจากนั้นได้ขอเพิ่มวงเงินกู้ยืมอีก 300,000 บาท รวมเป็นเงิน 500,000 บาท จนกระทั่งมีพนักงานขับรถยนต์ของ อบจ. ได้มาพบเห็นนำรถยนต์ของ อบจ. คันดังกล่าวจอดอยู่หน้าร้านไอศกรีม สอบถามเจ้าของร้านได้ความว่า ผู้ถูกกล่าวหาที่ 2 นำมาจำหน่าย

และยังปรากฏข้อเท็จจริงว่า ในช่วงระยะเวลาที่รถยนต์ของ อบจ. คันดังกล่าวได้ถูกนำไปจำหน่าย แต่ผู้ถูกกล่าวหาที่ 1 กลับเบิกจ่ายน้ำมันเชื้อเพลิงจากทางราชการ เป็นเงินรวม 109,617.20 บาท

คณะกรรมการ ป.ป.ช. ได้มีมติว่าการกระทำของผู้ถูกกล่าวหาที่ 1 เป็นความผิดอาญาตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 147, 151 และมาตรา 157 ประกอบมาตรา 90 และ 91 ส่วนผู้ถูกกล่าวหาที่ 2 ได้ถึงแก่กรรมแล้ว สหัชชีนักคดีอาญามาฝ่ายอรรถาธิบาย โดยความตายของผู้กระทำผิดตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา 39 (1) ให้ส่งรายงานเอกสาร และความเห็นไปยังอัยการสูงสุดเพื่อฟ้องคดีอาญาต่อศาลที่มีเขตอำนาจกับผู้ถูกกล่าวหาที่ 1

คำพิพากษามีคำพิพากษายืนตามคำพิพากษาศาลจังหวัด ให้ลงโทษจำคุกอดีตนายก อบจ. ครั้นดำรงตำแหน่งรองนายก อบจ. เป็นเวลา 16 ปี 24 เดือน

กรณีทุจริต ประมูลที่ดินรัชดา

ภรรยาดิตตนาถ ประมูลซื้อที่ดินรัชดาในนามร่วมมีตรียานถนารัชดาภิเษก ใกล้เคียงกับศูนย์วัฒนธรรมแห่งประเทศไทย จากกองทุนเพื่อการฟื้นฟูและพัฒนา ระบบสถาบันการเงินในกำกับดูแลของธนาคารแห่งประเทศไทย กระทรวง การคลัง โดยอดีตนายท ซึ่งในขณะนั้นดำรงตำแหน่งนายกรัฐมนตรี ในฐานะ เจ้าพนักงานมีหน้าที่ดูแลกิจการของกองทุนฯ ได้ลงนามยินยอมในฐานะ คู่สมรส ให้ภรรยา ประมูลซื้อที่ดินและทำสัญญาซื้อขายที่ดิน ส่งผลให้เป็น คู่สัญญาหรือมีส่วนได้ส่วนเสียในสัญญาซื้อที่ดินโดนดแปลงดังกล่าว อัน เป็นการขัดกันระหว่างประโยชน์ส่วนตนและประโยชน์ส่วนรวม เป็นการ ผิดวินัยต่อกฎหมาย มีโทษผิดตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการ ป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. 2542 มาตรา 100 (1)

การที่ ประโยชน์ส่วนตนขัดกับประโยชน์ส่วนรวม ทำให้ประโยชน์ส่วนรวมต้องตกไปเป็นประโยชน์ส่วนตน ซึ่งมีสาเหตุมาจากการที่มี **“ระบบการคิด”** ที่ไม่ถูกต้อง

“ระบบการคิด” ที่ถูกต้อง

แยกให้ออกระหว่างประโยชน์ส่วนตัวกับประโยชน์ส่วนรวม

คิดได้

- คิดก่อนทำ (ก่อนกระทำการทุจริต)
- คิดถึงผลเสียผลกระทบต่อประเทศชาติ (ความเสียหายที่เกิดขึ้นกับประเทศในทุกๆ ด้าน)
- คิดถึงผู้ได้รับบทลงโทษจากการกระทำการทุจริต (เอามาเป็นบทเรียน)
- คิดถึงผลเสียผลกระทบที่จะเกิดขึ้นกับตนเอง (จะต้องอยู่กับความเสี่ยงที่จะถูกร้องเรียน ถูกลงโทษ ไล่ออก และติดคุก)
- คิดถึงคนรอบข้าง (เสี่ยงเสียต่อครอบครัวและวงศ์ตระกูล)
- คิดอย่างมีสติสัมปชัญญะ

คิดดี

- คิดแบบพอเพียง ไม่เปรียบเทียบตนเอง ไม่เปรียบเทียบผู้อื่น และไม่เปรียบเทียบประเทศชาติ
- คิดอย่างรับผิดชอบตามบทบาทหน้าที่ กฎระเบียบ
- คิดตามคุณธรรม ว่า "ทำดีได้ดี ทำชั่วได้ชั่ว"

คิดแบบไหน ?

ต้อง ... ไม่ทุจริต ...

คิดเป็น

- คิดแยกเรื่องประโยชน์ส่วนตนและประโยชน์ส่วนรวมออกจากกันอย่างชัดเจน
- คิดแยกเรื่องตำแหน่งหน้าที่ กับ เรื่องส่วนตัวออกจากกัน
- คิดที่จะไม่นำประโยชน์ส่วนตนกับประโยชน์ส่วนรวมมาปะปนกัน มากำกัวยกกัน
- คิดที่จะไม่เอาประโยชน์ส่วนรวมมาเป็นประโยชน์ส่วนตน
- คิดที่จะไม่เอาผลประโยชน์ส่วนรวมมาตอบแทนบุญคุณส่วนตน
- คิดเห็นแก่ประโยชน์ส่วนรวมมากกว่าประโยชน์ส่วนตน เครือญาติ และพวกพ้อง

หากทุกคนสามารถคิดได้และคิดเป็นในการแยกเรื่องประโยชน์ส่วนตนและประโยชน์ส่วนรวมได้ เห็นแก่ประโยชน์ส่วนรวมเป็นหลัก ปัญหาการทุจริตก็จะลดลง หรือแทบจะหมดสิ้นไปจากสังคมไทย และประโยชน์ส่วนรวมทุกอย่างก็จะถูกนำไปใช้อย่างมีประสิทธิภาพ

เพื่อประชาชนและประเทศชาติโดยส่วนรวมอย่างแท้จริง

...สำคัญที่สุดต้องคิดว่า...

"เราทุกคนทำได้ และถึงเวลาแล้วที่ต้องร่วมกันทำ โดยเริ่มต้นที่ตัวเราก่อน"